

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Dombóvár Város Önkormányzata

2018-2023

Készítette:

Dombóvári Közös Önkormányzati Hivatal

Közreműködtek:

Tóth Tímea

Elfogadta:

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete-i ülésén

Határozat száma:

.....

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	5
Bevezetés	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja	6
A HEP Intézkedési Terv célja	6
Dombóvár bemutatása.....	7
Történeti áttekintés	7
Földrajzi adottságok.....	8
Demográfiai adatok	10
Gazdasági helyzet	12
Értékeink, küldetésünk	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	13
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	16
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	16
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	16
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	18
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet	19
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	20
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	27
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	31
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete	35
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	38
3.7 Közösségi viszonyok.....	42
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	42
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	44
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői.....	44
4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	52
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	53
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	58
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	61
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	62
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.....	62
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások.....	65
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	65
5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	66
5.5.Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	68
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői, ellátásaik	68
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete.....	70

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	70
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	72
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	74
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	75
7.2. Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok	77
7.3. Fogyatékos személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	79
7.4. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	81
7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	82
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	83
8.1. Civil élet.....	83
8.2. A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége.	87
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	89
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	90
Megvalósítás	100
Záradék.....	100

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az esélyegyenlőség alapja Magyarország Alaptörvénye XV. cikkének (2) bekezdése:

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Az Országgyűlés tekintettel az Alaptörvény II. és XV. cikkére, az ország nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira megalkotta az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (továbbiakban: Ebktv). E törvény 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2013. június 27-i ülésén a 237/2013. (VI.27.) számú határozatával elfogadta Dombóvár Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2013-2018 évre, melyet 2015. októberben felülvizsgált és aktualizált. A Képviselő-testület a 256/2017. (V.25.) Kt. határozatával változatlan formában elfogadta.

Az Ebktv. 31.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően 5 évente új HEP kerül elkészítésre.

Dombóvár Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében megfogalmazott feladatokat, intézkedéseket az Ebktv, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet (továbbiakban: EMMI Rendelet), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) rendelkezéseinek megfelelően.

Az önkormányzat vállalja, hogy az újonnan elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.

Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Dombóvár Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás és

- a lakhatás területén

a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az állami intézmények fenntartóival.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a Kormányrendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terv tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Dombóvár bemutatása

Történeti áttekintés

Dombóvár és környéke már a kő-, és a bronzkorban lakott hely volt, a rómaiak idején fontos utak vezettek Pécsről Győrbe és Óbudára. A honfoglalás korából származó sírokat, illetőleg a XII. századból a mai Szigeterdőben egy lakótornyot tártak fel. A tatárjárás utáni időkben épülhetett a másik vár, a ma is látható „Gólyavár”-ként emlegetett várrom, melyben a törökök állandó katonaságot tartottak, és kiűzésüket követően felrobbantottak. A várból mára csak két falcsont látható. Tolna megye területének környező részeit, így Dombóvárt is Herceg Esterházy Pál nádor vásárolta meg, birtokközponttá tette, s ettől kezdve 1944-ig fontos szerepet játszottak az Esterházyak Dombóvár történelmében.

A város igazi fejlődését a vasútépítés hozta meg, 1872-ben elkészült a Dombóvár-Zákány vonal, majd a Dombóvár-Bátaszék-Baja, a Budapest-Pécs, a Dombóvár-Veszprém vonal. 1908-ra Dombóvár előnyös közlekedési helyzetbe került, s ez hatott az ipar fejlődésére is. Az addig mezőgazdasági jellegű településen megjelent a polgárság, s néhány évtized alatt a környék közlekedési, ipari és kereskedelmi központja lett.

A XIX. század második felétől létezett egy másik közigazgatási egység is, Újdombóvár, amely az Esterházy-uradalom pusztáit fogta össze, majd 1913-ban nagyközséggé szervezték.

1902-ben a település neve Ódombóvárról Dombóvárra változott. A két település közigazgatási egyesítése 1946-ban történt meg.

A két világháború között megindult iparosodás nagy része is a mezőgazdasághoz kapcsolódott: konzervgyár, vajgyár, kendergyár. Az 1960-as, '70-es években több üzemben korszerűsítésre és új üzemek létesítésére került sor. Így jött létre a kenyérgyár, a kesztyűgyár, a Láng Gépgyár és a Pátria Nyomda, majd a Csavaripari Vállalat.

1970. április 1-jén Dombóvárt várossá nyilvánították, ami újabb lendületet adott az iparnak és a kereskedelemnek. Áruház, szálloda, művelődési ház, új iskolák épültek, torna- és sportcsarnokok létesültek. 1973-ban kezdődött Dombóvár legfőbb idegenforgalmi vonzerejének, a Gunarasi gyógyfürdőnek az építése.

Az 1990-es rendszerváltás az ipart érintette leginkább, ugyanis ezen cégek dombóvári leányvállalataikat számolták fel először gazdasági nehézségeik leküzdésére. Ezzel új fogalmat tanult a város, a munkanélküliséget.

A rendszerváltást követően az ipar háttérbe szorulásával párhuzamosan erősödött a szolgáltatási szektor teljesítménye. A szolgáltatási szektor Dombóvárhoz köthető. A dombóvári szolgáltatási szektor pozícióját (amely olyan erős, hogy a szolgáltatásban regisztrált vállalkozások számát tekintve Dombóvár a Szekszárdot követő második helyet foglalja el a vállalkozások 14,8 %-át adva). Az ipar és az építőipar szempontjából hasonlóan erős a város, ahol szinte Pakssal megegyezően 14,3 %-os értékkel a harmadik helyet foglalja el. Dombóvár központi szerepét növeli a multinacionális kereskedelmi egységek (SPAR, PENNY, LIDL, TESCO) betelepődése, amely nagymértékben fokozza a településen az átutazó forgalmat. (A Dombóvári Kistérség Fejlesztési Programja 2014-2020)

Földrajzi adottságok

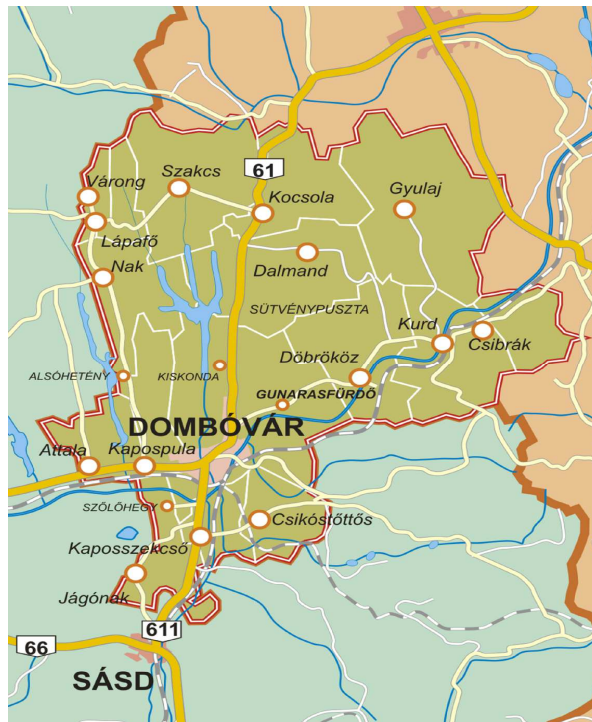
Dombóvár Tolna, Baranya és Somogy megye találkozásánál, Tolna megye délnyugati csücskében, a Kapos folyó mellett fekszik, a dél-dunántúli régió középpontjában. Tolna megyéhez tartozik, de vonzáskörzete túlterjed a megyehatárokon. A város területe 72 km², a népsűrűség 261 fő/km². A város körzetében több tájegység találkozik: idáig nyúlik a Dél-Külső-Somogyi-dombság, a város egyes területei a Kapos-völgyben fekszenek, a szőlőhegy a zselici dombok tövében helyezkedik el, a város közelében húzódnak kelet felől a Tolnai-Hegyhát és a Völgység dombсорai, de jól láthatóak a város magasabb helyeiről a Mecsek csúcsai is.

Dombóvár közlekedése jól kapcsolódik az országos rendszerekhez. A Dél-Dunántúl kiemelt vasúti csomópontja. A vasút a 19. század utolsó harmadától fontos szerepet játszott a település életében. A Budapest-Pécs és a Budapest-Kaposvár-Gyékényes fővonalak kereszteződési pontja. A főváros IC-vonatokkal 2 órán belül elérhető. Dombóvárról Bonyhád-Bátaszék és Komló felé is indulnak vonatok. A gyékényesi vonal összeköttetést biztosít Horvátország és Olaszország felé.

A közúti közlekedésben a 61-es, illetve a 611-es számú út kapcsolódik a városba. A 61-es számú út összeköttetést biztosít Nagykanizsán, Letenyén keresztül Horvátországba, s tovább Olaszországba, Dunaföldváron keresztül az Alföldre. Irgszemcse felé 1 óra alatt érhető el Siófok, a Balaton. Alsóbbrendű utakon közelíthető meg Bonyhád, illetve Hőgyészen keresztül a megyeszékhely, Szekszárd. Az út időtartama Szekszárdig gépkocsival 1 óra. A 611-es számú út Sásdon keresztül Péccsel köti össze Dombóvárt.

Dombóvár kistérségi központ, 2013. január 1-jétől pedig a járások kialakításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény és a járási hivatalokról szóló 218/2012. (VIII.13.) Korm. rendelet értelmében járási központ is.

A Dombóvári Kistérséget 16 település alkotja: Dombóvár, Attala, Csibrák, Csikóstóttós, Dalmand, Döbrököz, Gyulaj, Jágónak, Kapospula, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Nak, Szakcs, Várong. Lakónépességének száma 32.489 fő (KSH 2011.).

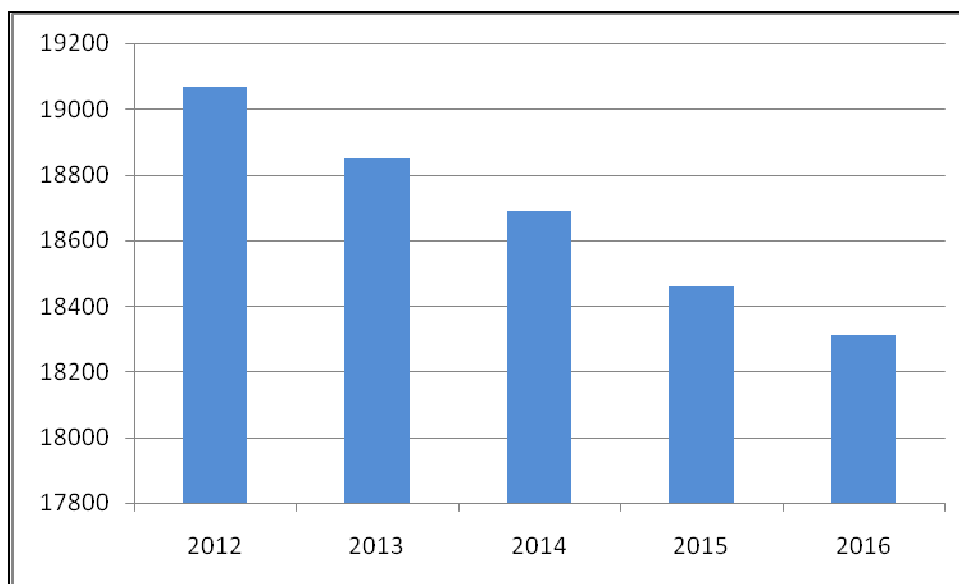
Az esélyegyenlőségi program szempontjából is szükséges megemlíteni Dombóvár kistérségi szerepét, hisz az oktatás-nevelés, az egészségügy, a szociális ellátórendszerek, az idősgondozás a települések együttműködésével valósul meg.

Demográfiai adatok

A város lakossága az 1900-as évektől jelentősen emelkedett, 1990-ben 21812 fő volt. 1990. és 2000. között kisebb ingadozás tapasztalható, majd 2000. és 2005. között drasztikusan csökkent a létszám 21.123 főről, 20488 főre.

A **lakónépesség** a Dombóváron lakóhellyel, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, illetőleg Dombóváron tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes számát mutatja. A lakónépesség 2012-ben 19.067 fő, 2013-ban 18.849 fő, 2014-ben 18.688 fő, 2015-ben 18.461 fő volt, mely 2016-ra 18.311 főre csökkent. Megfigyelhető a folyamatos csökkenés. A lakónépesség változása 2012-2013 között 1%-os, 2013-2014 között 0,9 %-os, 2014-2015 között 1,2 %-os, 2014-2015 között 0,9 %-os 2015 és 2016 között 0,8 % -os csökkenést mutatott.

Lakónépesség száma 2012-2016 évben

Forrás: TeIR

Az **állandó népességbe** a Dombóváron bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk).

Dombóvár állandó népessége 2016-os évben 18.851 fő volt.

Az állandó népességből 2016-ban 9.957 fő nő (53%), 8.894 fő férfi (47%), melynek életkori megoszlását az alábbi szemlélteti.

Állandó népesség nemek szerinti megoszlása 2016 évben

Korcsoport	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	9.957	8.894	18.851	52,8 %	47,2 %
0-14 éves	1.100	1.161	2.261	48,6 %	51,4 %
15-17 éves	231	269	500	46,2 %	53,8 %
18-59 éves	5.342	5.226	10.568	50,5 %	49,5 %
60-64 éves	889	739	1.628	54,6 %	45,4 %
65 év feletti	2.395	1.499	3.894	61,5 %	38,5 %

Forrás: TeIR

Megfigyelhető, hogy Dombóvár állandó lakosságának 52,8 %-a nő és 47,2 %-a férfi. A korcsoportos megosztás alapján 0-17 éves korosztályban azonban a férfiak száma a több, 1.331 fő nő és 1.430 fő férfi él a településen. Aztán megfordul az arány. A táblázatból az is látszik, hogy a férfiak várható élettartama – az országos adatokkal egyezően – alacsonyabb a nőkéénél.

A KSH népszámlálási adatai alapján 2011. évben a településen 224 fő 15 éves, 213 fő 16 éves és 216 fő 17 éves gyermek élt.

Állandó népesség számának változása, valamint az öregedési index számmutatója

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti gyermekre hány 65 éven felüli személy jut. Ez az index városunk vonatkozásában 100 felett van, tehát az idősek vannak többen a településen.

Öregedési index

év	fő	65 év feletti állandó népesség (fő)	0-14 éves korú állandó népesség (fő)	öregedési index %
2012	19.425	3.556	2.356	150,9 %
2013	19.268	3.623	2.327	155,7 %
2014	19.134	3.739	2.289	163,3 %
2015	18.984	3.777	2.288	165,1 %
2016	18.851	3.894	2.261	177,2 %

Forrás: TEIR

Az öregedési index adatai alapján kimondhatjuk, hogy városunk előregedő típusú település.

A város lakosságszámának meghatározója a **természetes szaporodás**, vagyis az élveszületések és a halálozások számának aránya.

Természetes szaporodás 2012-2016 évben

év	élveszületések száma (fő)	halálozások száma (fő)	természetes szaporodás
2012	150	268	-118
2013	140	248	-108
2014	148	253	-105
2015	139	292	-153
2016	130	271	-141

Forrás: TeIR

Megfigyelhetjük, hogy a városban a halálozások száma jóval magasabb, mint az élveszületések száma. Az élveszületések száma folyamatos csökkenést mutat. A halálozások száma kisebb megtorpanás után a 2015-s évben kiugróan magas volt. Dombóvár előregedő típusú város, melyet igazol az egyre kevesebb élveszületés szám.

A város lakosságszámát nemcsak a születések és a halálozások befolyásolják, hanem a városba költöző, illetve a Dombóvárról elköltöző személyek száma is.

Vándorlás 2012-2016 évben

év	állandó jellegű odavándorlás	állandó jellegű elvándorlás	változás (fő)
2012	345	419	-74
2013	337	397	-60
2014	405	438	-33
2015	409	420	-11
2016	470	468	2

Forrás: TeIR

A belföldi vándorlások rendelkezésre álló adataiból megállapítható, hogy városunk vonatkozásában az elvándorlás az 2016-os évben mutatta a legnagyobb számot (468), azonban a városba történő bevándorlás 2012 év óta folyamatos emelkedést mutat. A változás folyamatos emelkedésével vándorlás miatt nem csökkent a város lakosságszáma, hiszen többen költöztek a városba (470 fő), mint el (468 fő). Az elvándorlás oka legtöbb esetben a munkalehetőség hiánya, valamint a tanulmányaik miatt elkerült diákok nem térnek vissza városunkba.

Gazdasági helyzet

Az 1960-as években az ország gazdasági, társadalmi szerkezetének átalakítása jelentősen előrehaladt, felgyorsult az erőltetett városiasodás. Dombóvár számára ez a lehetőség új távlatokat nyitott. Kedvező földrajzi adottságai révén már a korábbi időszakban Dél-Dunántúl nagy vasúti gócpontja, a szűkebb térségnek pedig gazdasági és kulturális központja lett.

Az általános gazdasági helyzet romlása következtében a nyolcvanas években mérséklődött a városiasodás folyamata, a rendszerváltást követően az ipari nagyvállalatok egy része megszűnt, felbomlott, átalakult, privatizálták őket, új cégek alakultak és szűntek meg. Ebben a folyamatban a városban is megjelent a munkanélküliség, amely a 90-es években néha a 20%-ot is megközelítette, napjainkban általában 10% körül mozog.

A rendszerváltás a dombóvári kistérségben sem volt zökkenőmentes. A privatizációt követően a térség nagy ipari foglalkoztatói is struktúraváltásra kényszerültek, de a hagyományos termelőágak továbbra is meghatározóak maradtak.

A kistérség gazdasági életét jellemző szektorokká a közlekedési, a textilipari és a szolgáltatási szektorok váltak.

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Az a fontos, hogy minden állampolgár, a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Az önkormányzat döntésein keresztül kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén. Programjainak, projektjeinek, kötelező és önként vállalt feladatainak meghatározásakor és megvalósításakor az önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, társszervekkel, civil szervezetekkel az esélyegyenlőség, a köz- és a magánérdek összehangolását, az esélyegyenlőség megvalósítását tartja szem előtt.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az Ebktv. előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a Kormányrendelet és az EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, figyelembe véve a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.),
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségükről szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.), előírásait.

Az Ebktv-ben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedéseinek kapcsolódni kell az Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzései – melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell – két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését

kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket.

Roma Integráció Évtizede Program

A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Dombóvár Város Önkormányzatának az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletei:

- Az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló 15/2016. (III.31.) rendeletben a Képviselő-testület a felnőtt háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi – körzeteket, valamint a területi és az iskolai védőnői ellátás körzeteit.
- A szociális szolgáltatásokról szóló 22/2003. (VIII.26.) rendeletben a Testület létrehozta a Helyi Szociálpolitikai Kerekasztalt, meghatározta a szociális ellátások formáit (étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, családsegítés, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások pszichiátriai illetve szenvedélybetegek részére, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátások), valamint a szakosított ellátásokat (intézményi átmeneti ellátás, intézményi ápolás). E rendeletével határozta meg az ellátásokat biztosító intézményeket. Az ellátások igénybevételének feltételeit a rendelet az egyes ellátási formáknál külön-külön meghatározta.
- A gyermekvédelem helyi szabályozásáról 12/2006. (II.20.) sz. rendelet a pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi ellátások meghatározását tartalmazza, illetve meghatározza a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosító intézmények felsorolását.
- A gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló 12/2006. (II. 20.) rendelete foglalja magában a gyermekekhez kapcsolódó pénzügyi és természetbeni ellátásokat (gyermekétkeztetés, óvodás gyermekek részére tejtermék biztosítása.) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat (bölcsőde, óvoda, nyári napközis tábor, gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülői ellátás, családok átmeneti otthona, Biztos Kezdet Gyerekház).

- A szociális ellátásokról szóló 8/2015. (II.20.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint települési támogatást nyújt:
 - a) lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (lakásfenntartási támogatás),
 - b) a fűtés költségeihez szociális célú tűzifa támogatás formájában,
 - c) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó adósságot felhalmozó személyek részére (adósságkezelési szolgáltatás),
 - d) a távhővel fűtött lakások fűtési költségmegosztóval való felszereléséhez,
 - e) az utazási költségekhez,
 - f) az iskolakezdés költségeihez,
 - g) szennyvízcsatorna rákötés költségeinek támogatása,
 - h) a bentlakásos idősotthoni ellátottak támogatása,
 - i) lakásbérleti szerződések közjegyzői okiratba foglalásának támogatása,
 - j) egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének megtérítése támogatás,
 - k) gyermek születésének támogatása.
 - l) újrakezdési települési támogatás
 - m) szociálisan rászoruló természetes személyeknek a tulajdonukban álló ingatlan utcafronti nyílászáróinak cseréjének támogatása
- Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről szóló 22/2015. (VI.29.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Lakásrendelet) tartalmazza, hogy a fogyatékkal élők elhelyezésére szolgáló lakások tekintetében a rendelet hatálya kiterjed a dombóvári kistérség településein lakóhellyel rendelkező személyekre is.
- A munkahelyteremtés támogatásáról szóló 35/2011. (VII.29.) rendelet célja az új munkaerő foglalkoztatásával kapcsolatban felmerülő költségek támogatásával elősegíteni a vállalkozások jövedelem-termelő képességének és versenyképességének növelését.
- Az önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekben alkalmazandó térítési díjakról szóló 21/2013. (IV. 30.) önkormányzati rendeletben az Önkormányzat meghatározta a térítésmentesen, illetőleg a térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatásokat. A rendelet meghatározza a szociális helyzet alapján adható kedvezményeket is.
- Dombóvár Város Önkormányzata a 2013-2018-as időszakra rendelkeztet helyi esélyegyenlőségi programmal.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Dombóvár Város Önkormányzata a 2018. évi költségvetéséről szóló 10/2018 (III.2.) rendeletében meghatározott jóléti, szociális ellátásokhoz biztosította a fedezetet, a civil és sportszervezeteknek támogatást nyújt, rehabilitációs járadékosok foglalkoztatásához, közfoglalkoztatás önerejéhez hozzájárult.
- Dombóvár Város Önkormányzatának Munkaprogramja 2014-2019
- Helyi Közösségfejlesztési Stratégia
- Dombóvár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- Dombóvár Város Önkormányzatának Sportkoncepciója 2013-2018
- Dombóvár Város Önkormányzatának Nemzetiségi Koncepciója
- Dombóvár Város Önkormányzatának Ifjúsági Koncepciója 2016-2019
- Közbiztonsági és bűnmegelőzési Koncepció 2016-2020
- Dombóvár Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Dombóvár Településfejlesztési Koncepciója
- Településrendezési Terv
- Egészségfejlesztési Terv
- Dombóvári Járási Esélyegyenlőségi Program

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Dombóvár Város Önkormányzata és a kistérség települései több önkormányzati feladatot látnak el társulási formában. Az esélyegyenlőségi célcsoportok tekintetében az alábbi társulás vehető figyelembe:

1. Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás

Feladatok:

- Kötelező szociális alapellátások: családsegítés, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek és pszichiátriai betegek nappali ellátása, hajléktalan személyek nappali ellátása.
- Önként vállalt szociális ellátások: idősek átmeneti ellátása (időskorúak gondozóháza), idősek tartós bentlakásos ellátása (idősek otthona), tanyagondnoki szolgáltatás, pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi alapellátása, támogató szolgáltatás, adósságkezelési tanácsadás.
- Kötelező gyermekjóléti alapellátás: gyermekjóléti szolgáltatás, család -és gyermekjóléti központ.
- Önként vállalt gyermekjóléti alapellátás: Biztos Kezdet Gyerekház, helyettes szülői hálózat, családok átmeneti otthona.
- A társulás a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött feladatellátási szerződés keretében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is biztosít Dombóvár, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Szakcs, Dalmand, Attala, Döbrököz, Gyulaj, Kapospula, Csibrák, Várong, Csikóstóttós, Nak és Jágónak településeken.

2. Dombóvár és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás

Dombóvár és Környéke Többcélú Kistérségi Társulást négy település - Dombóvár, Szakcs, Várong és Lápafő - alkotja. A Társulás munkaszervezeti feladatait 2016 évtől a Dombóvári Közös Önkormányzati Hivatal látja el. A Társulás munkaszervezete díjazás nélkül látja el a feladatokat, a társulás munkaszervezeten kívüli feladatokra 10/2017. (XI. 14.) Ktth. határozata alapján kötött megbízást. A Társulás összetétele és feladatköre az elmúlt években jelentősen megváltozott. A tagok létszáma négyre csökkent, intézménye nincs, a táborokat már nem üzemelteti, az iskolabusz is kikerült a társulástól, a működésére központi támogatás nem igényelhető. A Társulás bevételei elsősorban a tagi hozzájárulásból származnak. Működési bevételt a 2018. évi költségvetés meghatározásakor egyelőre nem tervezett, a társulás nem rendelkezik ezt alátámasztó szerződéssel.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez az adatok, információk gyűjtése több módszerrel történt. Elsődleges adatforrás a TEIR – KSH- adatbázisából a 2012-2016 közötti adatok gyűjtése valósult meg. A készítés során felhasználtuk továbbá az önkormányzat koncepcióit, illetve egyéb dokumentumait is. Az adatgyűjtéshez hozzájárultak az önkormányzat által fenntartott intézmények, nemzeti önkormányzatok, civil szervezetek.

A jogszabályi előírás szerint a kötelező táblázatoknál meg kell jelennie az 5 éves időtávnak, melyet a HEP 1. számú melléklete tartalmaz (azokban az esetekben, ahol nem állnak rendelkezésre adatok az „na” megjelöléssel), a Program szöveges részében viszont csak azokat az éveket szerepeltettük, ahol rendelkezünk érdemi adattal.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység egyre gyakrabban használt fogalom. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal.

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.). A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.). A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.). A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és a vagyon fogalmát valamennyi jogszabály másként határozza meg a hatálya alá tartozó ellátás vonatkozásában.

A KSH által számított létminimum érték olyan összeg, ami biztosítja a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény – a társadalom fejlettségi szintjén konvencionálisan alapvetőnek minősülő – szükségletek kielégítését. A fogyasztáson alapuló és abszolút küszöbnek megfelelő küszöbérték nem az egyetlen – és a gyakorlatban nem is a leginkább használt – mutató, mivel ez nem jelent feltétlenül szegénységet, hanem egy olyan jövedelmet, amely lehetővé teszi az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is.

Létminimum értékek 2012-2015 évben

Háztartástípusok	2012	2013	2014	2015
Egy háztartásra számítva (Ft/háztartás/hó)				
Aktív korúak háztartásai				
1 felnőtt	85 960	87 510	87 351	88 016
1 felnőtt 1 gyermekkel	141 834	144 392	144 129	145 226
1 felnőtt 2 gyermekkel	184 814	188 147	187 805	189 234
2 aktív korú felnőtt	150 430	153 143	152 864	154 028
2 felnőtt 1 gyermekkel	206 304	210 024	209 642	211 238
2 felnőtt 2 gyermekkel	249 284	253 779	253 318	255 246
Nyugdíjas korúak háztartásai (Ft/háztartás/hó)				
Egytagú	77 364	78 759	78 616	79 214
Kéttagú	133 238	135 641	135 394	136 425
Háromtagú	189 112	192 522	192 172	193 635

Forrás: KSH Létminimumértékek

A jövedelmi vagyoni helyzet megállapítása nagyon nehéz, megbecsüléséhez a városban lévő bérek, a nyugdíjak, a díjtartozások, valamint a lakásállományra vonatkozó adatok adhatnak tájékoztatást. A városi bérekről, a lakásállomány szerkezetéről nem állnak rendelkezésre adatok. A helyzetelemzéshez kérdőíves adatfelmérés készítésére nincs lehetőség.

A vagyoni helyzetet tükrözi a gépjárművek száma is, mely az utóbbi évek során folyamatosan emelkedést mutat. 2012-ben 7.670 db, 2013-ban 7.648 db, 2014-ben 7.801 db, 2015-ben 7.994 db és 2016-ban 8.158 db gépjármű volt forgalomban a városban.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A TEIR-KSH adatbázisából gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a Flt.-ben és a Mötv.-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Az Ebktv. 21. § és 23. paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart.

A 15-64 éves lakónépesség 2012-ban 9,6%-a, 2013-ben 9,4%-a, 2014-ben 8,3%-a, 2015-ben 7%-a, 2016-ban 5,2%-a volt nyilvántartott álláskereső. A regisztrált álláskeresők száma folyamatos csökkenést mutat, az 5 év alatt majd a felére csökkent. Ez valószínűleg köszönhető a közfoglalkoztatási programok egyre szélesebb körben történő megjelenésének.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

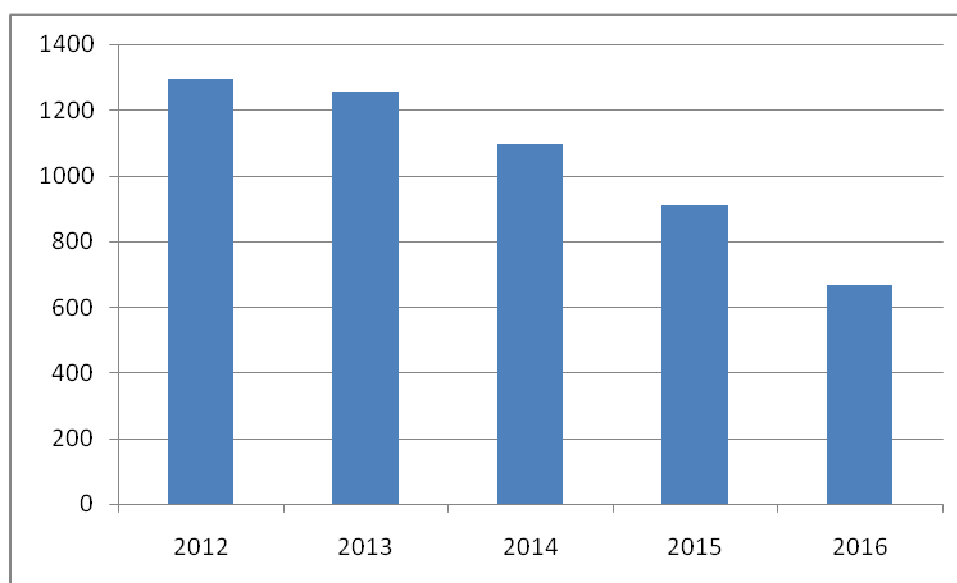
(Az adatok a negyedéves adatok átlagszámításai alapján kerültek meghatározásra)

Nyilvántartott 15-64 éves álláskereső száma 2012-2016 évben

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	6.926	6.587	13.513	678	9,8%	616	9,4%	1.294	9,6%
2013	6.849	6.470	13.318	615	8,9%	641	9,9%	1.256	9,4%
2014	6.716	6.390	13.106	505	7,5%	589	9,2%	1.094	8,3%
2015	6.598	6.321	12.919	420	6,3%	490	7,7%	910	7%
2016	6.462	6.234	12.696	345	5,3%	360	5,7%	705	5,2%

Forrás: TEIR

Nyilvántartott 15-64 éves álláskereső száma 2012-2016 évben

Forrás: TEIR

Dombóváron a fenti táblázat adataiból látható, hogy a 2012-2016 évek között jelentős mértékben csökkent az aktív korú személyek között a nyilvántartott álláskereső aránya. A férfiak és a nők megoszlását jól mutatja hogy, 2012-ben a női álláskeresők száma meghaladta a férfi álláskeresők számát, 2013-2015 közötti években a már a férfi álláskeresők voltak többségben, 2016-ban azonban a női álláskeresők aránya újra magasabb lett.

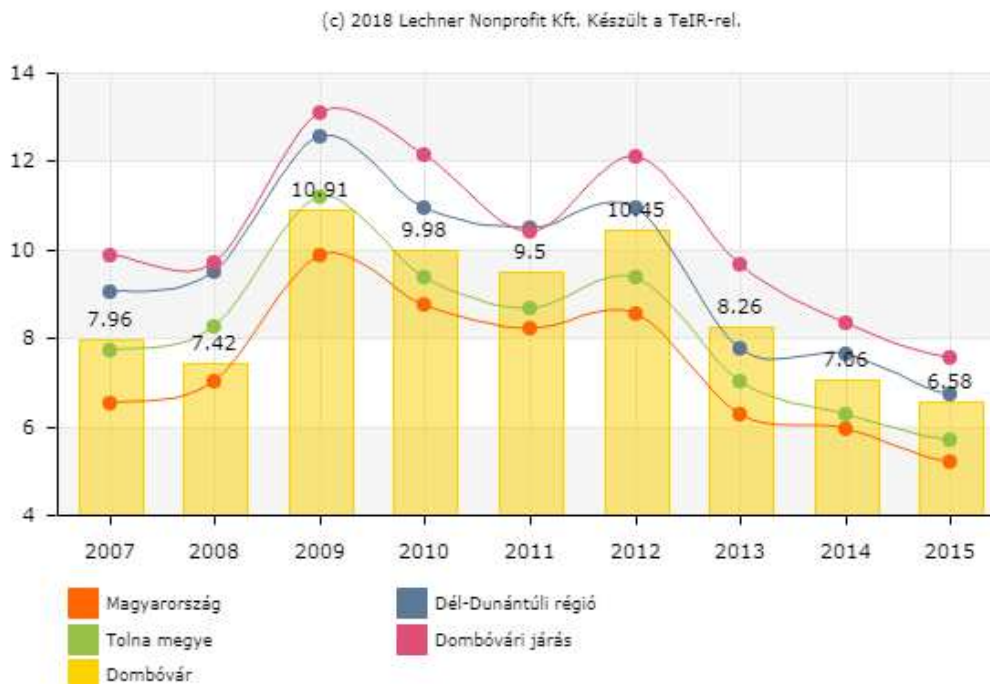
Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály 2016. decemberi tájékoztatójában szereplő adatok szerint a vizsgált hónapban nyilvántartott álláskeresők Tolna megye gazdaságilag aktív népességének 6,9%-át tették ki, ami megegyezett az előző havival, az előző évinél viszont 1,6%-ponttal alacsonyabb értéket jelentett. A Tolna megyei tárgyhavi mutató az országos átlagnál 0,8%-ponttal volt kedvezőtlenebb.

A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya 2016 decemberében Dombóvár térségében volt a legmagasabb a megyében (8,3%). A jelentés szerint az álláskeresők elhelyezkedési esélyeit legnagyobb mértékben az iskolai végzettségük határozza meg. Tolna megyében a regisztráltak 48,5%-a alacsony iskolázottságú, ők legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A dombóvári kistérségben 2016 decemberben 97 újonnan jelzett üres állás jelent meg. A támogatott álláshelyek zöme közfoglalkoztatással függött össze.¹

¹ Tolna Megyei Kormányhivatal A munkaerőpiaci helyzet alakulása Tolna-megyében 2016. december

Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra

Forrás: TEIR- térségi szociális adatok

<https://www.teir.hu/tersegi-szocialis-adatok/kivalasztott-mutatok.html>

Nyilvántartott 15-59 éves álláskereső korcsoport szerint 2012-2016 évben

		2012	2013	2014	2015	2016
nyilvántartott álláskereső száma összesen	fő	1.294	1.256	1.094	910	705
20 éves és fiatalabb	fő	33	31	28	20	18
	%	2,6%	2,5%	2,6%	2,2%	2,6%
20-24 év	fő	188	214	165	128	89
	%	14,5%	17%	15,1%	14,1%	12,6%
25-29 év	fő	173	157	134	117	82
	%	13,4%	12,5%	12,2%	12,9%	11,6%
30-34 év	fő	147	127	107	85	67
	%	11,4%	10,1%	9,8%	9,3%	9,5%
35-39 év	fő	151	143	120	102	75
	%	11,7%	11,4%	11%	11,2%	10,6%
40-44 év	fő	171	149	136	113	93
	%	13,2%	11,8%	12,4%	12,4%	13,2%
45-49 év	fő	138	146	126	108	85
	%	10,6%	11,6%	11,5%	11,9%	12,1%
50-54 év	fő	145	125	108	79	65
	%	11,2%	10%	9,9%	8,7%	9,2%
55-59 év	fő	131	137	124	95	69
	%	10,1%	11%	11,3%	10,4%	9,8%
59 év felett	fő	17	27	46	63	62
	%	1,3%	2,1%	4,2%	6,9%	8,8%

Forrás: TEIR

A nyilvántartott munkanélküliek egyharmada 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli, melyet az alábbi táblázatban tüntettünk fel.

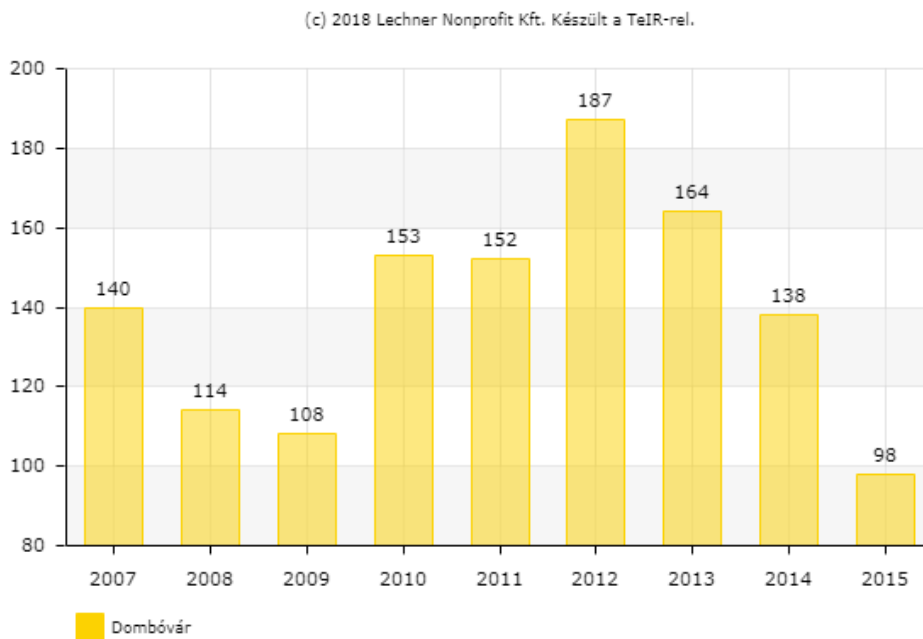
180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek 2012-2016 évben

év	regisztrált munkanélküliek száma negyedévek átlag (fő)	180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (fő)	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (negyedévek átlaga) (%)
2012	1.294	374	24,62%
2013	1.256	332	32,86%
2014	1.094	301	34,96%
2015	910	267	37,16%
2016	705	191	34,82%

Forrás: TEIR,

Pályakezdő álláskeresőket azokat a nyilvántartott a 25. életévüket - felsőfokú végzettségük esetén 30. életévüket - be nem töltött fiatalokat nevezzük, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli-ellátásra nem szereztek jogosultságot.

Pályakezdő álláskeresők 2007-2015 évben

Forrás: TEIR- térségi szociális adatok

<https://www.teir.hu/tersegi-szocialis-adatok/kivalasztott-mutatok.html>

Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Lakosság száma általános iskolai végzettség alapján 2011. évben

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	össze-sen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2011	17.227	9.212	8.015	15.894	8.432	7.642	1.333	7,7%	780	8,5%	553	6,9%

Forrás: KSH-TeIR, Népszámlálási adatok

A 15 évesnél idősebb lakosság körében összességében 7,7 % azok aránya, akik nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel. Érdekes adat e tekintetben az, hogy a nők aránya e tekintetben majdnem 4 %-kal magasabb.

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségét tekintve a 8 általános iskolai végzettségnél kevesebbel rendelkezők száma a 2012-ben lévő 38 főről 2016-ra 22 főre csökkent. Szintén jelentős csökkenést mutatott a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező regisztrált munkanélküliek száma is. A 8 általánossal magasabb képzettséggel rendelkező személyek száma szintén csökken, azonban az összes regisztrált személyekhez képest magas arányban vannak.

2016-ban a nyilvántartott álláskereső 28%-át tette ki a 8 általánossal rendelkezők aránya.

Regisztrált munkanélküliek számának megoszlása végzettségük alapján 2012-2016 évben

év	Regisztrált munkanélküliek száma	Iskolai végzettség		
		8 általánossal alacsonyabb	8 általános	8 általánossal magasabb
		fő	fő	fő
2012	1.294	38	375	881
2013	1.256	30	359	867
2014	1.094	31	319	744
2015	910	28	262	620
2016	705	22	198	485

Forrás: KSH-TeIR

Az adatok alapján a helyi képzési programok átgondolása szükséges, a 8 általános elvégzését valamennyi regisztrált munkanélküli tekintetében el kellene érni, illetőleg a szakmához jutás elősegítése fontos célkitűzés kell legyen.

Az általános iskolai, szakiskolai és speciális szakiskolai felnőttoktatásban tanuló személy 2012-2016. között nem volt.

A középiskolai felnőttoktatásban tanulók száma 2012-ben 129 fő, 2013-ban 64 fő, 2014-ben 87 fő és 2015-ben 151 fő, 2016. na. volt. Ezek a központi adatok nem adnak tájékoztatást arról, hogy a felnőttoktatásban résztvevők valóban a település lakói-e, illetve, hogy a település lakói melyik településen veszik igénybe a középiskolai felnőttoktatási szolgáltatást. A középiskolai felnőttoktatást Dombóváron a Szekszárdi SZC Apáczai Csere János Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégium és Szekszárdi SZC Esterházy Miklós Szakképző Iskolája és Kollégiuma biztosítja.

Közfoglalkoztatás

2013. január 1-jétől közfoglalkoztatásban csak a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által közvetített álláskeresők foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni.

2013-as évtől a Startmunka mintaprogram mezőgazdasági pillére keretében a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály közreműködésével 44 dombóvári lakos állhatott munkába 100 %-os mértékű kormányzati támogatással.

2014-ben Dombóvár Város Önkormányzata az önkormányzati közfeladatok ellátásához kapcsolódóan a Dombóvári Város- és Lakásgazdálkodási Nonprofit Kft.-vel együttműködési megállapodást kötött közfoglalkoztatási programokra – beleértve a Start-munkaprogramot is.

A megállapodásban rögzített közfeladatok többek között:

- A város közterületeinek tisztán tartása, szeméthyűjtés, szeméttárolók ürítése;
- Közterületeken fűnyírás, parlagfű irtása, gázos területek rendbetétele;
- Közúthoz tartozó műtárgyak, tartozékok, korlátok, buszmegállók karbantartása;
- Játsszóterek és környékük takarítása, karbantartása;
- Útpadka takarítása, gyommentesítése;
- Árkok tisztítása, mélyítése, iszaptalanítása;
- Hóeltakarítás és síkosságmentesítés közterületen;
- Természetvédelmi területek karbantartása,
- Önkormányzati sportcélú ingatlanok fenntartása, üzemeltetése.

Dombóvár Város Önkormányzata 2015-ben a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködési megállapodást kötött közfeladatok ellátására és 10 fő közfoglalkoztatott munkavégzéséhez járul hozzá 15 %-os önerővel, akiknek feladata a város természetvédelmi területeinek rendben tartása.

Fentiekén kívül önkormányzati intézmények is folyamatosan támogatást kapnak közfoglalkoztatáshoz, ezek jelenleg: Dombóvári Közös Önkormányzati Hivatal, Dombóvári Szívárvány Óvoda és Bölcsőde, Dombóvári Gyermekvilág Óvoda, Dombóvár Város Könyvtára, Integrált Önkormányzati Szolgáltató Szervezet.

Dombóvár Város Önkormányzata az önkormányzatnál és az önkormányzati hivatalnál, valamint az önkormányzati fenntartású intézményeinél foglalkoztat közfoglalkoztatás keretében. Költségvetésében erre 2018-as évre 5.369E Ft előirányzatot tervezett.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

A lenti táblázat alapján megállapítható, hogy a főváros és a megyeszékhely a dombóvári munkavállalóknak napi közlekedéssel megoldható ugyan, de Kaposvár és Pécs sokkal közelebb helyezkednek el, a vonat- és autóbusz-közlekedés egyaránt megoldott.

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal
Legközelebbi centrum	Kaposvár: 30 perc, Pécs: 60 perc	Kaposvár: 15 Pécs: 10	Kaposvár: 55 perc, Pécs 75 perc	Kaposvár: 20 Pécs: 21	Kaposvár: 31 perc Pécs 60 perc
Megye- székhely (Szekszárd)	60 perc	16	105 perc	0	0
Főváros	120 perc	0	0	19	120 perc

Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Jelenleg nincs adat arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben hány fő foglalkoztatott mélyszegénységben, illetve hány fő roma származású. Mivel Dombóváron a munkanélküliségi adatok meghaladják az országos átlagot, feltételezhető, hogy a mélyszegénységben élők aránya is magasabb, körülbelül az állandó népesség 10-12 %-a.

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján 370 fő vallotta magát roma származásúnak Dombóváron. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat meglátása alapján ez a szám nem valós, a város területén ennél jóval többen élnek, nem hivatalos adatok alapján kb. 2000 fő.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem jelentős kihívás az Európai Unió számára. Az Európai Unió ugyanis a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tisztelete, valamint a jogállamiság elvein alapul. Következésképpen az Uniónak minden szükséges intézkedést meg kell tennie, hogy felvegye a harcot a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája ellen, különösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkaerőpiacon kerül sor.

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

Az EK-Szerződés 13. cikke, amelyet az Amszterdami Szerződés vezetett be, különleges jogkörökkel ruházta fel a Közösséget a nem, fajon vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.

A tagállamokban tilos a foglalkoztatás és munkavégzés során alkalmazott hátrányos megkülönböztetés. E tilalom alkalmazási köre, tartalma és végrehajthatósága azonban az egyes tagállamokban számottevően eltér. Az irányelv célja ezért az, hogy ezen a területen általános jellegű minimális követelményi keretet hozzon létre.

Az irányelv az alábbi területeket érinti:

- munkavállaláshoz vagy önálló vállalkozáshoz való hozzájutás feltételei, beleértve az előmenetelt is;
- szakképzés;
- alkalmazási és munkakörülmények (beleértve a díjazást és az elbocsátást);
- tagság vagy részvétel a munkaadók vagy a munkavállalók szervezeteiben vagy bármely más szervezetben.

Az irányelvet mind a köz-, mind a magánszférára alkalmazni kell, beleértve a köztisztviselőket, valamint a fizetett és az önkéntes munkát egyaránt.

A hátrányos megkülönböztetés fogalma

Az irányelv egyaránt tiltja a közvetlen hátrányos megkülönböztetést (eltérő bánásmód valamely konkrét tulajdonság alapján), valamint a közvetett hátrányos megkülönböztetést (ha egy látszólag semleges előírás, feltétel vagy gyakorlat egy adott személyt vagy személyek meghatározott csoportját hátrányosan érinthet, vagy hátrányos megkülönböztetésre ösztönöz). A zaklatás, amely ellenséges környezetet teremt, hátrányos megkülönböztetésnek minősül. Az egyenlő bánásmód elvének a fogyatékos személyekkel kapcsolatban történő végrehajtása céljából az irányelv ésszerű intézkedéseket ír elő. Ezek azonban csak akkor kötelezőek, ha megvalósításuk nem jár indokolatlan nehézségekkel.

Jelenleg nem áll rendelkezésre olyan adat, hogy hány eljárás indult Dombóváron arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés ért valakit a foglalkoztatás területén.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A fejezetben a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresőkre számukra elérhető támogatásokat mutatjuk be.

Az Szt. 2014. január 01. napján hatályba lépett rendelkezése alapján önkormányzati segínyt nyújtott. Ez a segélytípus magába foglalta az előtte adott átmeneti segélyt, temetési segély és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást. Az önkormányzati segély a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére nyújtott támogatás volt.

2015. március 01. napján hatályosság vált Szt. alapján a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerében nagy változás történt. Hatáskör változás alapján jelenleg a járási hivatal állapítja meg az alábbi ellátásokat:

- időskorúak járadékát,
- alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátást,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot,
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást (új ellátás a korábban rendszeres szociális segélyre jogosultak egy részére erre válik jogosulttá),
- ápolási díjat, kiemelt összegű ápolási díjat.

Az Szt. felhatalmazása alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete települési támogatást állapíthat meg rendeletben. Dombóvár Város Önkormányzata elfogadta a szociális ellátásokról szóló 8/2015. (II.20.) önkormányzati rendeletét (továbbiakban: Szociális Rendelet), mely 2015.

március 1-jén lépett hatályba. Ez alapján az önkormányzat továbbra is biztosítja azokat az ellátásokat, amelyeket ezen időpont előtt a szociális törvény vagy helyi rendelet alapján nyújtott a rászorulóknak.

A helyi önkormányzati rendeletben meghatározott települési támogatást nyújt:

- lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a fűtés költségeihez szociális tűzifa támogatás formájában,
- lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó adósságot felhalmozó személyek részére adósságkezelési szolgáltatás formájában,
- távhővel fűtött lakások fűtési költségmegosztóval való felszereléséhez,
- a pusztákról történő beutazáshoz, valamint a kismamák kedvezményes utazásához,
- az iskolakezdés költségeihez,
- szennyvízcsatorna rákötés költségeinek támogatása
- a bentlakásos időotthoni ellátottak támogatása
- lakásbérleti szerződések közjegyzői okiratba foglalásának támogatása
- egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének megtérítése támogatás
- gyermek születésének támogatása
- újrakezdési települési támogatás
- települési támogatás nyílászáró cseréjére
- a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére.

2015. március 1-től a járási hivatalok hatáskörébe került az aktív korúak ellátása, melynek keretében kétféle ellátástípus állapítható meg:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás és
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (erre az új ellátásra a korábban rendszeres szociális segélyre jogosultak egy részre erre válik jogosulttá).

Előtte az aktív korúak ellátását az önkormányzat állapította meg a rendelkezésre állási támogatás és rendszeres szociális segély címén.

Rendszeres szociális segélyben részesítettek 2012-2016 évben

év	15-64 éves lakónépesség (fő)	Rendszeres szociális segélyben részesülők (negyedévek átlaga) (fő)	Rendszeres szociális segélyben részesülők (%)
2012	13.513	374	2,7%
2013	13.318	332	2,5%
2014	13.106	301	2,3%
2015	12.919	267	2,1%
2016	12.696	191	1,5%

Forrás: TeIR

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Ezt a támogatást a Járási Hivatal állapítja meg. 2016. január 1. napjától a rendelkezésre álló adatok alapján (TEIR) 2016-ban 23 fő, 2017-ben 36 fő részesült egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban.

Foglalkoztatás helyettesítő támogatás

A foglalkoztatást helyettesítő támogatást szintén a Járási Hivatal állapítja meg 2015. március 01. napjától.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők (fő)	493	392	392	236	137	119

Munkanélküliséghez kapcsolódó ellátások

Álláskeresői járadék illeti meg azt az álláskeresőt, aki az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Regisztrált álláskereső és az álláskeresői járadékban részesülők 2012-2016 évben

év	15-64 éves lakónépesség (fő)	Regisztrált álláskereső (negyedévek átlaga) (fő)	Álláskeresői járadékban jogosultak (negyedévek átlaga) (fő)	Álláskeresői járadékban jogosultak (%)
2012	13.513	1.294	128	9,9%
2013	13.318	1.256	86	6,8%
2014	13.106	1.094	80	7,3%
2015	12.919	910	73	8%
2016	12.696	705	69	9,8%

Forrás: TeIR

Álláskeresői járadék lejártá után, illetve a jogosultsági idő hiányában azok a személyek, akik a rájuk érvényes nyugdíjkorhatárt betöltését megelőzően lettek álláskereső álláskeresői segélyre lehetnek jogosultak.

Álláskeresői segélyben részesülők 2012-2016 évben

év	15-64 éves lakónépesség (fő)	Regisztrált álláskereső (negyedévek átlaga) (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők negyedévek átlaga(fő)	Álláskeresői segélyben részesülők (%)
2012	13.513	1.294	19	1,4%
2013	13.318	1.256	23	1,8%
2014	13.106	1.094	33	3%
2015	12.919	910	33	3,6%
2016	12.696	705	37	5,2%

Forrás: TeIR

Az álláskeresői járadékra jogosultak aránya a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva 2013-ban csökkent, azonban utána folyamatos emelkedést mutatott, azonban így sem érte el a 10 %-ot.

Az álláskeresői segélyben részesülők száma folyamatos emelkedést mutat, ennek oka lehet, hogy az 59 éve feletti álláskeresők száma is emelkedik, egyre több a nyugdíjkorhatárhoz közeli személy lesz álláskereső.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról 2011. évi CXCI. törvényben a megváltozott munkaképességű személyek megmaradt, fejleszthető képességeire épülő foglalkoztatás központú rehabilitációjának, társadalmi reintegrációjának, foglalkoztatásának elősegítésére, továbbá a kieső jövedelem miatti keresetpótlással kapcsolatos szabályokat határozta meg az Országgyűlés.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők nemeként 2012-2016 évben

év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülő nők (fő)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülő férfiak (fő)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülők összesen (fő)
2012	776	572	1.348
2013	733	551	1.284
2014	722	556	1.278
2015	689	540	1.229
2016	660	507	1.167

Forrás: TeIR

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

- 1) Képzések elősegítése: A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.
- 2) Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások: A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.
- 3) Álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatások: Támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, valamint rehabilitációs ellátásban részesülő személynek, aki munkaviszonyon kívüli tevékenységgel gondoskodik önmaga foglalkoztatásáról, ideértve azt is, aki vállalkozást indít, vagy vállalkozáshoz csatlakozik.
- 4) Munkahelyteremtés és munkamegőrzés támogatása: Támogatás nyújtható új munkahelyek teremtéséhez, a meglévő munkahelyek megtartásához, a foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítéséhez, valamint a munkaerő szakmastruktúrájának korszerűsítéséhez fűződő foglalkoztatáspolitikai célok elérése érdekében.
- 5) Munkaerő-piaci programok támogatása: Nemzeti Foglalkoztatási Alap előre meghatározott, összetett célok érdekében biztosíthatja olyan programok megvalósításának pénzügyi fedezetét, amelyek térségi foglalkoztatási célok megvalósítására, munkaerő-piaci folyamatok befolyásolására, valamint a munkaerő-piacon hátrányos helyzetben lévő rétegek foglalkoztatásának elősegítésére irányulnak

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Lakás-bérlakás állomány

Dombóvár lakásállománya 2012 és 2016 között nőtt (2012-ben 8.366, 2013-ban 8.382, 2014-ben 8.387, 2015-ben 8.44 és 2016-ban 8.411 lakás volt). A városban társasházi lakások is készültek, továbbá állami támogatások bővülésével fiatalok építettek családi házakat. A város bérlakás állománya 2012. és 2016. között csökkent, bérlakás-értékesítési program keretében értékesítésre kerültek azok a komfort nélküli bérlakások, melyeket műszaki állapotuk miatt nem lehetett bérbeadni, felújításuk nem volt célszerű a magas költségek miatt. A bérlakások értékesítéséből származó bevételt az önkormányzat rendelete alapján a lakások felújítására, karbantartására kellett fordítani. Az önkormányzat célja volt, hogy a lakások bérlői, használói vegyék meg az általuk birtokolt ingatlant, mely több ingatlan esetében így is valósult meg.

2018. április 01. napjától a bérbeadásával kapcsolatos bérbeadói, lakáskezelői feladatokat az önkormányzat látja el, míg előtte ezen feladatokat a Dombóvári Város- és Lakásgazdálkodási NKft. látta el.

Jelenleg 201 önkormányzati tulajdonban lévő bérlakás van városunkban. A bérlakásokból 50 db szociális alapon bérbe adható lakás, 122 db a piaci alapon bérbe adható – magasabb bérleti díjjal, általában magasabb komfortfokozatú – lakások száma. 15 db „Fecskeházi” lakás van, valamint a fogyatékos személyek elhelyezésére szolgáló 7 lakóegység. A bérlakások, társasházi, illetőleg családi házas ingatlanokban találhatók.

A társasházi lakások a Platán tér 1-3-5. és Pannónia út 5-7. szám alatt találhatók, ezen túl meg kell említeni a „Fecskeház” (Teleki u. 14. szám alatt 15 lakás), valamint a Kaposszekcső, Liget lakótelepen lévő 18 lakást.

A „Fecskeház” a fiatal párok lakáshoz jutásának megkönnyítése céljából pályázati támogatás felhasználásával épült. A beköltözőknek vállalniuk kell a lakás előtakarékossággal kapcsolatos terheket is.

A társasházi lakások zöme garzonlakás, állapotuk jónak mondható, komfortos, illetve összkomfortos, az itt élők jobban ügyelnek az állagmegővésre, a megfelelő lakókörnyezet kialakítására, és fenntartására.

A családi házas ingatlanok a városban nagyobb területen elszórva, többnyire leromlott műszaki állapotú komfortos lakások, a Bajcsy-Zsilinszky utcában (Mária-lak), a Baross utcában, Kossuth Lajos utcában, az Arany János tér kakasdombi részén, az Erzsébet utcában találhatók, valamint Mászlony-pusztában és a Teleki utcában is rendelkezünk 1-1 bérlakással.

Az önkormányzat a DARK - Dombóvári Akcióterületi Rehabilitáció Kakasdomb Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területeken TOP 4.3.1-15 pályázatának keretében 14 db önkormányzati tulajdonú szociális bérlakást újít fel az önkormányzat, ebből 10 db-ot a Kakasdomb Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területen belül, 4 db-ot pedig Dombóvár integrált, szegregátumokon kívüli területén. Az összkomfortos, modern, energetikai szempontból is felújított lakásokba a szegregációval veszélyeztetett területéről költöztetünk át 14 olyan családot, akik erre leginkább rászorulnak. A felújítás érinti a nyílászárókat, a szigetelést, a fűtés-, elektromos-, víz- és szennyvízhálózatot, a falburkolatokat és járőfelületeket, a szanitereket és szerelvényeket.

Szociális lakhatás

A szociális alapon bérbe adható lakások igénylőinek száma évente 30-40 család között mozog, a szociális helyzet alapján bérbe adható lakások bérbeadása érdekében évente lakásigénylési névjegyzéket kell készíteni.

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Dombóváron nem lakáscélú ingatlan két területen található. Egyrészt közel 800 nyaralóház épült a gunarasi üdülőövezetben, másrészt Szőlőhegyen, a lakóterület melletti részen kicsivel több, mint 500 db prérház található. Ezek az ingatlanok azonban nem szociális lakhatást biztosítanak.

Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulásban való részvétellel és annak költségvetési szervén, a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézményen (továbbiakban: DESZI) keresztül biztosítja az önkormányzat a családok átmeneti elhelyezését.

Az átmenetileg otthontalanná vált szülő és gyermeke részére kialakított átmeneti otthonba elsősorban Dombóvár és környékéről érkeznek. A befogadás 12 hónapra történik, mely egy

alkalommal (6 hónappal) meghosszabbítható. 2012-ben 19 család vette igénybe a lakhatást (2012-ben 73% a társult településekről érkezett), 2013-ban 18 család, 2014-ben 22 család, 2015-2016 évekről na., 2017 évben 15 család vette igénybe a Családok Átmeneti Otthonát. Jelenleg 6 család tartózkodik az Otthonban, összesen 20 fő. Két család teljes család, mindkét szülő az Otthonban él.

Az Otthon igénybevételének okai között a szülők életvezetési problémái, a hajléktalanná válás, az elégtelen lakhatási körülmények, a bántalmazás, valamint a családi konfliktusok szerepelnek.

Az Egyesített Szociális Intézmény a népkonyhai ellátást és a nappali melegedőt 25-25 férőhellyel az Arany János tér 2/A. telephelyen.

A **Nappali Melegedő** 25 fő számára biztosít lehetőséget a közösségi együttlétre, pihenésre, tisztálkodásra, mosásra, postai cím megadására, csomagmegőrzésre és ételmelegítésre. Segítenek a hivatalos ügyek intézésében, különböző szociális ellátások igénybevételében, életvezetési tanácsokat nyújtanak. A napközbeni idő eltöltéséhez társasjátékokat, könyveket, napilapokat, tévézési lehetőséget biztosítanak a szolgáltatást igénybevevőknek.

A Magyar Élelmiszer Bankkal történő együttműködve adomány pékárut osztanak a nyitvatartási napokon. Az intézmény elsősorban hajléktalan személyek napközbeni tartózkodását biztosítja. A nappali melegedőben tartózkodók számára biztosítottak az egyéni és közösségi léthez szükséges feltételek. Elsődleges cél, a személyes biztonságérzet biztosítása, illetve a társadalmi integráció elő segítése. Az intézmény krízisidőszakban (november 1-március 31) minden nap fogadja az ellátottakat.

Nappali melegedő forgalma az eseménynapló alapján 2017-ben:

Hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Össz.
Igénybevételek száma	706	599	694	460	557	522	534	565	503	499	604	566	6809

Forrás: DESZI

Népkonyha napi egyszeri étkezési lehetőséget biztosít 25 fő számára, akik más módon az étkezésüket megoldani nem tudják. Az ellátottak köre elsősorban az utcán élő fedél nélküliek, továbbá a lakosság legszegényebb rétegei, akiknek létfenntartásuk veszélyeztetett, illetve nem rendelkeznek jövedelemmel. A népkonyha elsősorban munkanapokon üzemel, de a 2017-es évben a mutatkozó nagy igény miatt több ünnepnapon is biztosította az étkezést az arra rászorulóknak.

Népkonyha forgalma az adagnyilvántartó alapján 2017-ben:

Hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Össz.
Igénybevétel száma	551	487	548	432	568	512	502	571	501	522	544	568	6306

Forrás: DESZI

Az DESZI együttműködési megállapodást kötött a Viharmadár Közhasznú Egyesülettel, mely alapján, amennyiben tartósan mínusz 5 fok alá süllyed a hőmérséklet meleg teát biztosít az intézmény, amelyet az Egyesület a „teajáráttal” juttat el a rászorulóknak.

Lakhatást segítő támogatások

Szt. 2015. március 1. utáni változása után az önkormányzat továbbra is fontosnak tartotta az arra rászoruló személyek lakhatási költségeinek enyhítésére irányuló ellátásait. A Szociális Rendeletében határozta meg a szociálisan rászoruló személyeknek lakhatását segítő segélyformákat, melyet települési támogatás keretében nyújt.

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2012-ben kiugróan magas volt, valamint ebben az évben volt a legmagasabb az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma is.

Lakásfenntartási és adósságkezelési támogatásban részesülők 2012-2016 évben

év	Lakásfenntartási támogatásban részesülők (fő)	Adósságkezelési támogatásban részesülők (fő)
2012	1.392	77
2013	1.095	-
2014	926	9
2015	670	10
2016	350	2

Forrás: TeIR

Települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás

Települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás célja a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viselésének támogatása. A lakásfenntartási támogatás az áram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a közös költséghez (a továbbiakban együtt: rezsiköltség) elsősorban természetbeni ellátásként nyújtott támogatás.

Az adósságkezelési támogatást az önkormányzat 2011 őszén megszüntette, azzal, hogy a programban részt vevő támogatottak esetében a futamidő lejártával szűnik meg az ellátás. 2014 nyarán az önkormányzat ismételten bevezette az adósságkezelési szolgáltatást, majd a 2015. március 1-től hatályos új Szociális Rendeletben is fenntartotta azt települési támogatásként. A támogatás célja a közüzemi szolgáltatókkal való együttműködésen keresztül a lakosság adósságterheinek enyhítése, az adósságok felhalmozódásának megelőzése. Az adósságkezelési tanácsadás a DESZI Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központ útján valósul meg.

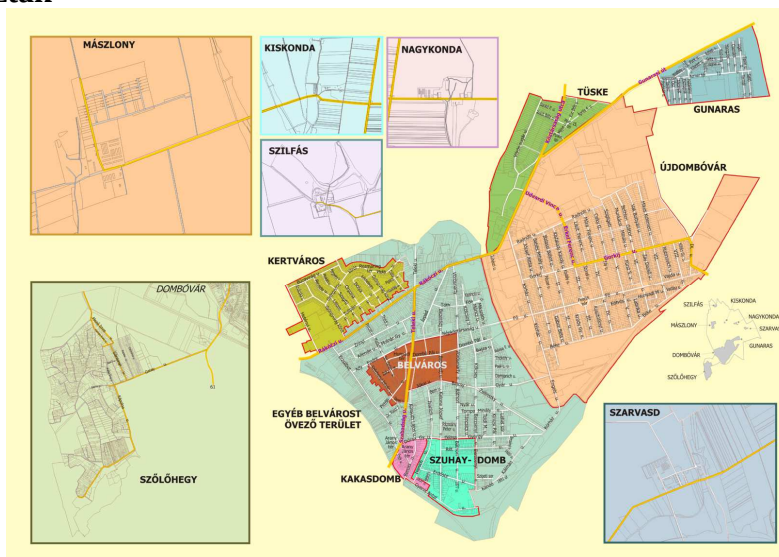
Települési támogatás keretében nyújtott szociális tűzifa támogatás

A Szociális rendelet alapján az arra rászorult személyek települési támogatás keretén belül szociális tűzifa támogatásban részesülhetnek. Szociális tűzifa támogatás az önkormányzati tulajdonú ingatlanról kitermelt, tűzifaként hasznosítható faállomány összmenyisége erejéig természetbeni ellátás formájában valósul meg. 2017.évben 125 fő részesült szociális tűzifában, összesen 170 m3 fa került kiosztásra.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Külterületek, puszták

Forrás: ITS

Mászlony, Szilvás, Kiskonda, Nagykonda, Szarvasd pusztákat Dombóvár legelmaradottabb területeinek nevezhetjük. A lakosság alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, jelentős a munkanélküliség, az infrastrukturális ellátás hiányos.

Puszták elhelyezkedése, ellátottsága

Dombóvártól Mászlony 5,5 km-re, Kiskonda, Nagykonda, 6-6 km-re, Szarvasd 7,5 km-re, Szilvás 12 km-re található. Buszközlekedés részben megoldott. Szarvasdon autóbusz-megálló található, Mászlonyban az elágazóban áll meg a busz, a többi területen ez sem megoldott.

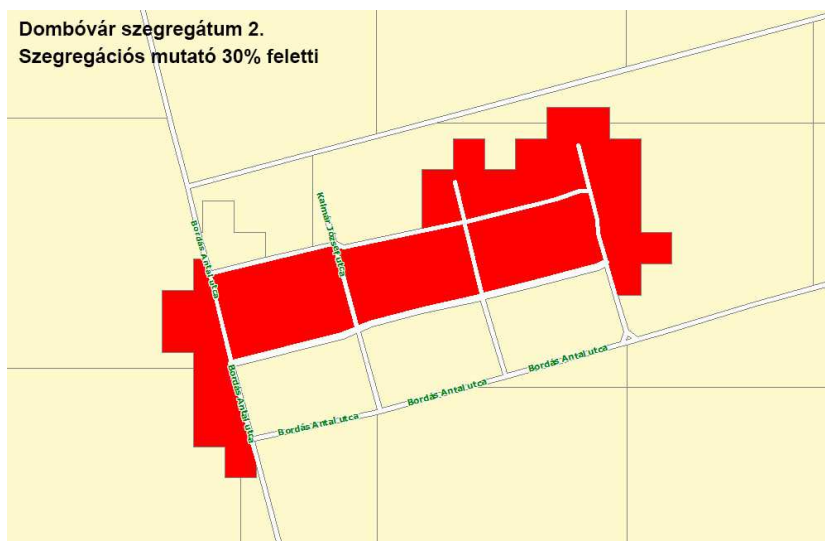
Szegregátumok (Forrás: ITS)

1. szegregátum: Vasúti szegregátum (Bajcsy-Zsilinszky utca - Kinizsi utca - Gyár utca - Kórház utca mindkét oldala - Kórház utca meghosszabbított vonala a vasútig - vasút - Belterületi határ - Gyenis Antal utca)

Forrás: ITS

2. szegregátum: Mászlony (Cinege utca – Fülemüle utca – Pacsirta utca – Fecske utca)

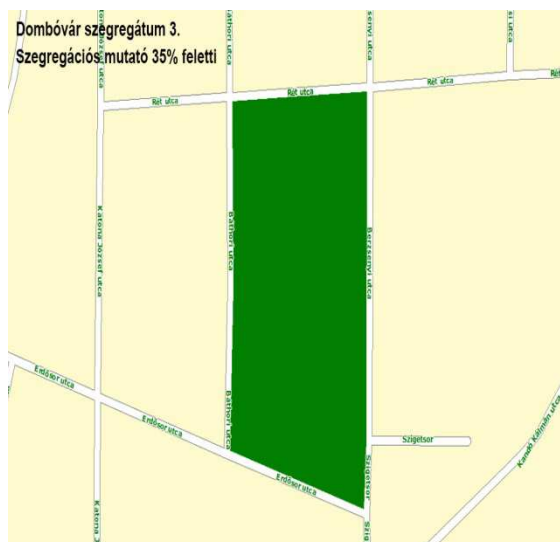
Forrás: ITS

Mászlony egykor uradalmi puszta volt, bár Dombóvárhoz tartozik, annak belterületi határától több mint 5 kilométerre esik (lásd 1. ábra). A területen 128 fő lakik, a szegregációs mutatója közel hétszere a városi értéknek, 60%.

Az elszigetelt külterületi lakóövezetben a 0-14 évesek aránya 32%, ez közel háromszorosa a városi mutatónak, a 60 évesek vagy annál idősebbek esetében ez az arány fordított: a mászlonyi idősök aránya (9,4%) harmada a Dombóvár egészére vonatkozó értéknek (26,3%).

A vezetékes ivóvízhálózat nincs kiépítve, fúrt kutak vannak a portákon. A szennyvízhálózat szintén nincs kiépítve. Közvilágítás minden utcában van. A legközelebbi közösségi közlekedési eszköz (busz) megállójának távolsága a szegregátumtól 1200 méter.

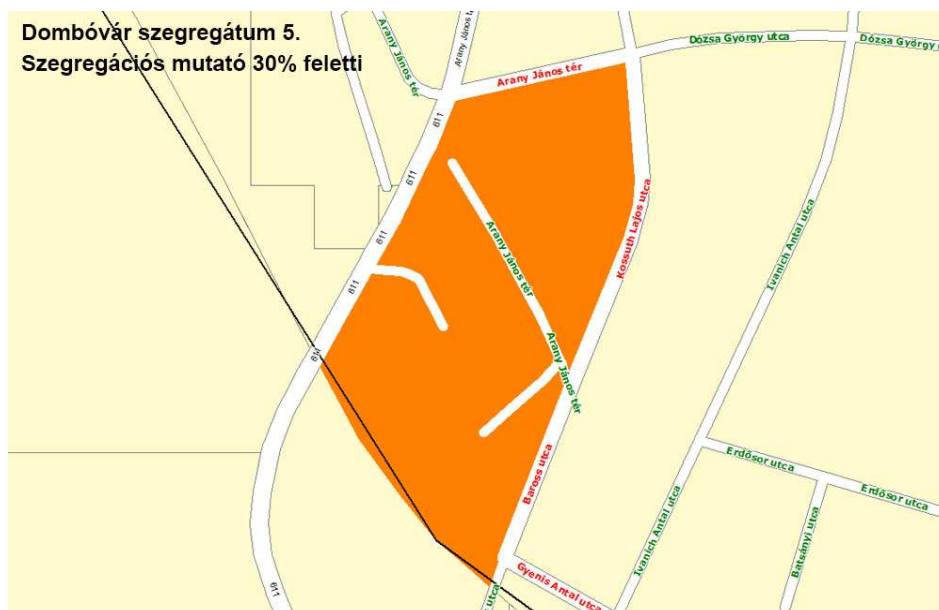
3. szegregátum: Szigetsor (Erdősor utca - Báthori utca - Rét utca - Bercsényi utca - Kandó Kálmán utca –Szigetsor)

Forrás: ITS

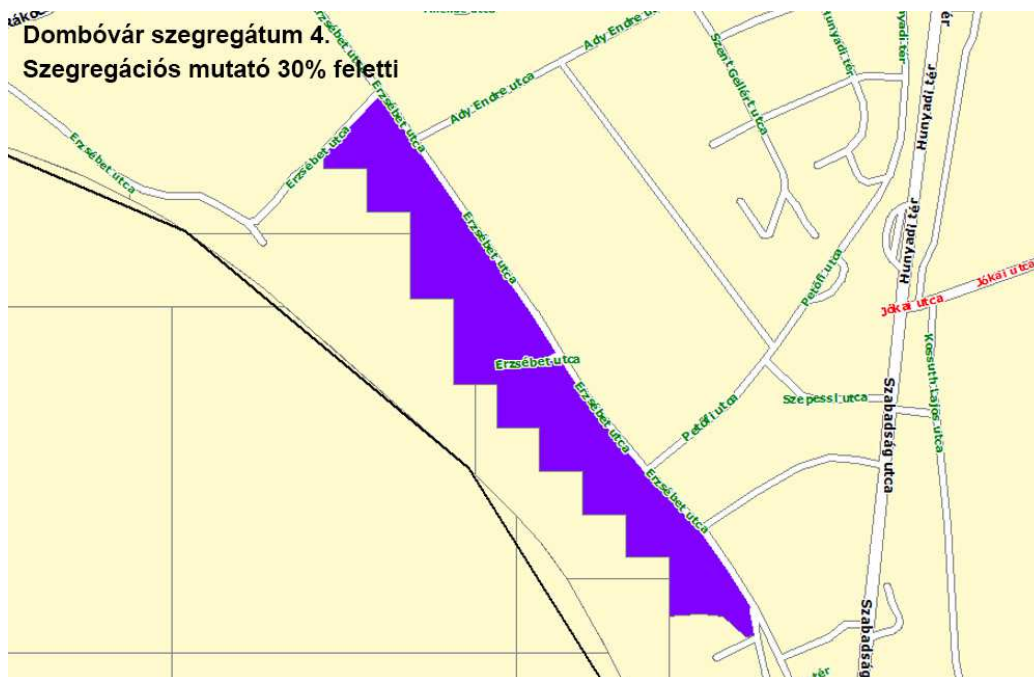
Szegregációval veszélyeztetett területek

- 1. szegregációval veszélyeztetett terület:** Arany János téri szegregátum (Vasút - 611. sz. út - Arany János tér - Kossuth Lajos utca - Baross utca)

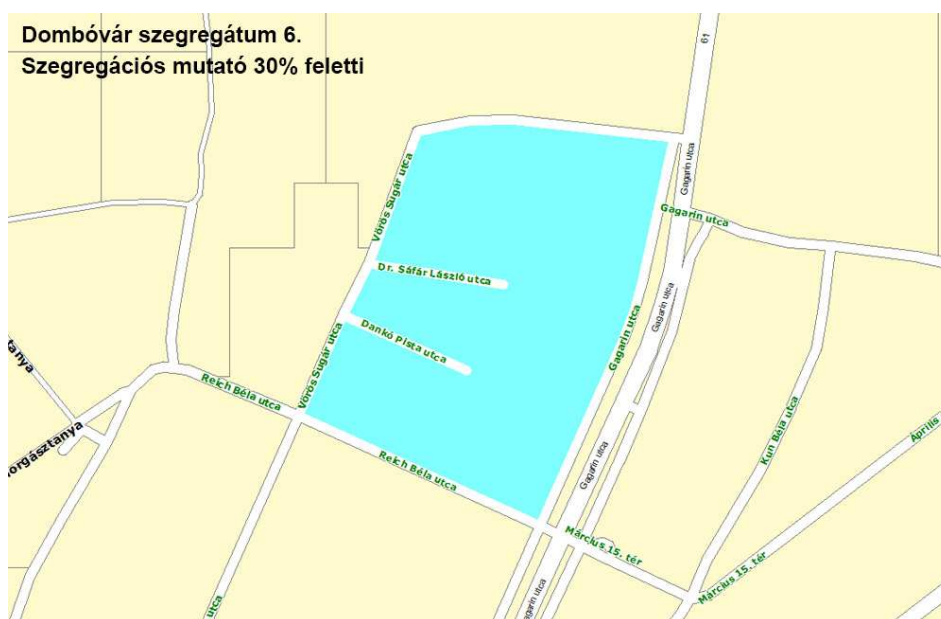
Forrás: ITS

- 2. szegregációval veszélyeztetett terület:** Erzsébet utcai szegregációval veszélyeztetett terület (Erzsébet utca nyugati oldala - Arany János tér és az Ady Endre út meghosszabbított vonala között)

Forrás: ITS

3. szegregációval veszélyeztetett terület: Gagarin utcai szegregációval veszélyeztetett terület (Gagarin utca - Reich Béla utca - Vörös Sugár utca)

Forrás: ITS

Szegregált területek rehabilitációja

A város a szegregált területek rehabilitációját tűzte ki célul. A városban található szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek számossága miatt az akcióterületek kijelölése részben a fejlesztendő területek összevonásával kerültek kijelölésre. Az önkormányzat pályázat keretében kívánta megvalósítani a rehabilitációs programját, ezért az alábbi pályázatokat nyújtotta be, melyek sikeres elbírálás után jelenleg már a megvalósítás folyamatában vannak.

1. DARK - Dombóvári Akcióterületi Rehabilitáció Kakasdomb Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területeken TOP 4.3.1-15
2. Mászlony – oázis az agrársivatagban TOP 4.3.1-15
3. A dombóvári Szigetsor-Vasút szegregátumok rehabilitációja TOP 4.3.1-15

A projektek átfogó célja Dombóvár szegregációval veszélyeztetett területein - kiemelten a mélyszegénységben - élő roma és nem roma lakosság társadalmi integrációjának erősítése a szegregációval veszélyeztetett területek rehabilitálásával, az önkormányzati tulajdonú szociális lakásállomány felújításával. Cél a szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, valamint a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése a helyi lakosság körében. Cél a műszaki szempontból leromlott városrész infrastrukturális fejlesztése, városrehabilitáció segítségével a lakófunkció erősítése, illetve a Kakasdomb-Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területek hiányos, vagy teljes mértékben hiányzó szociális, közlekedési, közösségi és szabadidős funkcióinak bővítése.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-

megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a felnőtt és a gyermek háziorvosi ellátásról. A városban 8 felnőtt, és 4 gyermek háziorvosi körzet került kialakításra, melyekben 8 háziorvos, és 4 házi gyermekorvos látja el a betegeket. Ellátatlan terület nincs, azonban a külterületekről az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás a közlekedés miatt nehézkes.

Háziorvosok és házi gyermekorvosi szolgálatok 2012-2016 évben

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	-	8	4
2013	-	8	4
2014	-	8	4
2015	-	8	4
2016	-	8	4

Forrás: TeIR

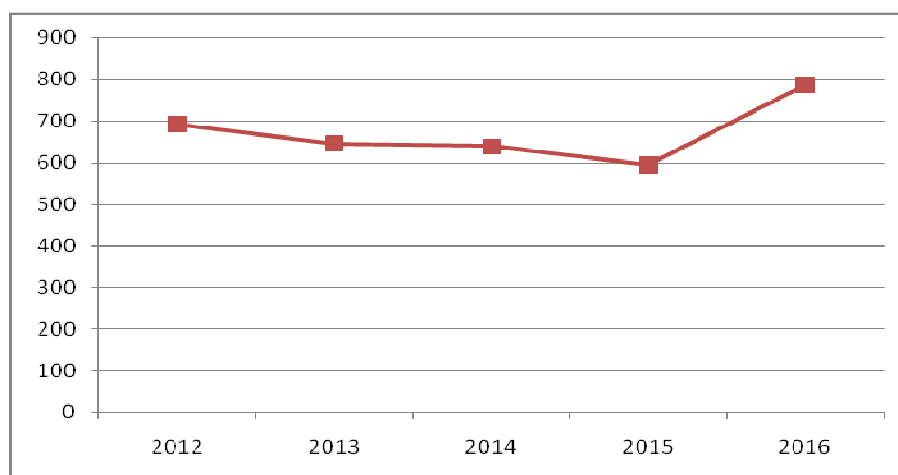
A város lakosságának egészségi állapotát szemlélteti a **közügygyellátásra jogosult** személyek száma.

Közügygyellátásra jogosultak 2012-2016 évben

év	közügygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (fő)
2012	692
2013	646
2014	639
2015	595
2016	787

Forrás: TeIR

Közgyógyellátásra jogosultak 2012-2016 évben

Forrás: TeIR

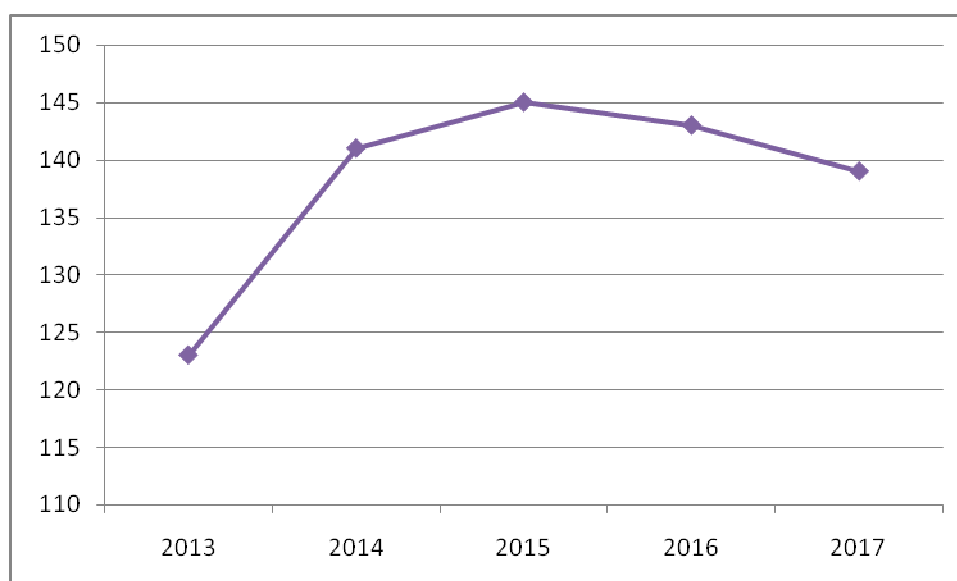
A tartósan gondozásra szorulóknak otthoni ápolását ellátó személyek részére **ápolási díj** állapítható meg, melyet szintén a Járási hivatal állapít meg. A Járási Hivaltól kapott adatok alapján az ápolási díjban részesülő személyek számát az alábbi táblázat tartalmazza.

Ápolási díjra jogosultak 2013-2017 évben

év	Ápolási díjban részesülők száma (fő)
2013	123
2014	141
2015	145
2016	143
2017	139

Forrás: Járási Hivatal

Ápolási díjra jogosultak 2013-2017 évben

Forrás: Járási Hivatal

Prevenációs és szűrőprogramokhoz való hozzáférés

Dombóvár és a környék lakossága számára a prevenációs és szűrőprogramokhoz való hozzáférés a kórházban, a rendelőintézetben, és a szakrendelőkben megoldott. Dombóvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete az egészségügyi alapellátás körzeteiről 15/2016. (III. 31.) sz. önkormányzati rendeletében határozta meg a háziorvosi, gyermek háziorvosi, védőnői és fogorvosi körzeteket.

A védőnői körzetekben külön-külön meghatározva, hogy mely oktatási-nevelési intézmény tartozik a körzet kötelező ellátási területéhez.

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A kórházban rehabilitációs osztály működik, a gunarasi kórházban mozgásszervi, kardiológiai, és neurológiai problémák kezelésére, illetőleg Gunaras-fürdőben a mozgásszervi panaszok kezelésére van lehetőség.

A Presídium Közhasznú Egyesület korai és speciális fejlesztési, gyógypedagógiai fejlesztési, mozgásfejlesztési programokat végez, valamint nappali ellátást nyújt gyermekek és fiatalok számára. A felnőttek számára nappali ellátást, foglalkoztatást.

Sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat a 2013-2018 évre szóló Sportkoncepciójában fogalmazta meg a sportpolitikáját. Célja, hogy a város egész lakossága számára biztosítsa a sportolás lehetőségét, kiemelten támogassa a gyermekek, fiatalok sportolását, testmozgását. E cél elérése érdekében azonban közös együttműködésre és összefogásra van szükség a településen működő nevelési-oktatási intézményekkel, sportegyesülettel, sportvállalkozásokkal.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti, hogy a megváltozott gazdasági, társadalmi körülményekhez igazodva, a lehetőségek és pénzügyi feltételek figyelembe vételével támogassa a dombóvári – elsősorban utánpótlás-neveléssel foglalkozó - sportszervezetek működését, az önkormányzati sportlétesítmények és a jelenleg még bérleményben lévő DVMSE sportingatlan fenntartását, létesítmény-fejlesztések megvalósulását.

Alapvető célkitűzés az életminőség javítása, az egészséges életmód kialakítása, a felnővekvő nemzedék jó kondicionális erőnlétének elérése, a testmozgás megszerettetése. Továbbra is meghatározó feladatának tekinti a város vezetése a tömegsport, a szabadidősport és az utánpótlás-nevelés támogatását.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a szociális szolgáltatásokról szóló 22/2013. (VIII.26.) számú rendeletében meghatározta, hogy a szociálisan rászorulóknak részére a következő ellátásokat biztosítja:

Alapellátások:

- a.) étkeztetés
- b.) házi segítségnyújtás
- c.) tanyagondnoki szolgálat
- d.) családsegítés
- e.) támogató szolgáltatás
- f.) közösségi ellátások pszichiátriai illetve szenvedélybetegek részére
- g.) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- h.) nappali ellátások

Szakosított ellátások:

- a) intézményi átmeneti ellátás
- b) intézményi ápolást, gondozás

Az ellátásokat a rendelet mellékletében felsorolt intézmények, az ott meghatározott telephelyeken végzik.

3.7 Közösségi viszonyok,

Közösségi élet színterei, fórumai

Az önkormányzatnak szoros a kapcsolata a civil szervezetekkel, egyesületekkel. A képviselő-testület célul tűzte ki, a civil szervezetek támogatását, a velük való kapcsolat fenntartását, és fejlesztését. A bíróságon bejegyzett szervezetek mellett ki kell emelni a klubokat, baráti társaságokat, szellemi műhelyeket, amelyek közérdekű tevékenységükkel jelentős szerepet töltenek be a közéletben. A civil szervezetek száma 80-90-re tehető, melyből a legtöbb egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális, sport tevékenységet jelöltek meg fő tevékenységükként.

Az önkormányzat civil keret meghatározásával, és odaítélésével segíti a szervezetek működését, ezen kívül infrastrukturális segítséget is nyújt.

A civil szervezetek részt vesznek a városi rendezvények szervezésében, rendszeresen Civil Fórumot tartanak, Civil Tanáccsal együttműködési megállapodást kötött az önkormányzat, valamint „Dombóvári Civil Díj”-at alapított.

Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat

2014. évi választásokat követően, Dombóvár Város Önkormányzata a Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára ingyenes használatra a Dombóvár Szabadság u. 4. szám alatti ingatlant ajánlotta fel.

A Nemzetiségi Önkormányzat a roma nemzetiséghez tartozók problémáinak megismerését, orvoslását, társadalmi hátrányaik enyhítését, a foglalkoztatás javítását, a nemzetiségi jogok hatékonyabb érvényesítését és képviseletét tűzte ki célul.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat havi rendszerességgel Roma Kulturális Közösségi Rendezvényt szervez. A Roma Kulturális Közösségi Rendezvény keretében hagyományőrző jelleggel a roma gyerekeknek kézműves és kulturális foglalkozást, helyi roma zenészek részvételével zenés-táncos programot, a hagyományőrző helyi roma civil szervezetek és önkéntesek részvételével roma ételek elkészítését, továbbá a Magyarországi Metodista Egyház Dombóvári Körzete lelkészének részvételével metodista vallási programot biztosít roma nyelvű tolmácsolással egybekötve.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Adománygyűjtő akciókat szerveznek, a hátrányos helyzetű roma gyermekeknek tábort szerveznek. Részt vesznek a Dombóvári Oktatási Kerekasztal munkájában, a dombóvári közoktatási esélyegyenlőségi terv kidolgozásában, a Kistérségi Bűnmegelőzési Kerekasztal, a Szociális Kerekasztal munkájában.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke többek között az önkormányzat által megalakított Lakhatási Tanácsadó Testület, továbbá a HEP Fórum tagja.

Tevékenységükkel támogatják a munkát vállalni kívánó roma szülőket, ezért a tanítási szünetekben napközi foglalkozásokat tartanak a gyermekeknek, kézműveskedéssel, kulturális programokkal. A beiskolázás terheinek az enyhítésére - tanszereket gyűjtöttek a rászoruló gyermekeknek, amelyhez az érintettek az iskolákon keresztül juthattak hozzá. A Roma Önkormányzat adományok kiosztásával is támogatja a rászoruló családokat, a városban sok család kapott már így bútorokat, használt, de még jól működő elektronikai eszközöket. Téli időszakban odafigyelve a rászoruló családokra tevékenyen részt vesznek a szociális tűzifa osztásban, melyet a Roma Önkormányzat által foglalkoztatott közfoglalkoztatottak termelnek ki, és segítenek a kiosztásban is.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs olyan elérhető szervezet a mélyszegénységben élő és romák számára, amely ismeri a helyi viszonyokat és egy helyen elérhető lenne a családsegítő és szociális munkás	Iroda, közösségi tér kialakítása, ahol olyan elérhető szakemberek dolgoznak, akik ismerik a helyi problémákat
Alacsony iskolai végzettségű, és szakképzetlen munkanélküliek elhelyezkedésére minimális az esély.	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének javítása.
A szegényebb réteg műszakilag leromlott állapotú lakásokban él	Lakások felújítása, szegregált körzetből történő kiköltöztetés után lakhatási minőség javítása
Pusztákon élő személyek szociális szolgáltatáshoz nehezen jutnak	Közelíteni a rászorulókat a szolgáltatásokhoz a Családsegítő munkatársak helyszínre történő kihelyezésével, elérhetőbbé tételével
A lakosság egyre rosszabbodó egészségi állapota figyelhető meg, különösképpen a szegényebb rétegeknél	Lakosság, a szociálisan rászorulóknak egészségi állapotának javítása, állapotfelmérés, szűrővizsgálatok, a közösségi programok szervezése az egészségesebb életvitel, táplálkozási, gyerek gondozási fogások elsajátítására.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A gyermekek (0-18 éves) száma 2012. és 2017. között a városban folyamatosan csökkent. 2012-ban még a állandó lakosság 16%-át tette ki a 0-18 éves korú gyermekek száma, 2017-ben ez a szám már csak 15,6%, az 18.651 főből 2.911 fő 0-18 éves.

0-18 éves állandó népesség aránya a teljes állandó lakossághoz 2012-2016 évben

év	állandó népesség (fő)	0-18 éves népesség (fő)	állandó népességhez viszonyított arány (%)
2012	19.425	3.107	16%
2013	19.268	3.043	16%
2014	19.134	3.035	16%
2015	18.984	3.000	16%
2016	18.851	2.951	15,7%
2017	18.651	2.911	15,6%

Forrás: TeIR, KSH

A gyermekek számának csökkenését mind az elveszületések számának csökkenése, mind a belföldi vándorlás negatívan befolyásolja.

Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételeével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyámhatóság a gyermekjóléti központ javaslatát figyelembe veszi. (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, melynek keretében pénzügyi és természetben ellátásokat, személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátásokat, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések biztosítanak.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása,
- Biztos Kezdet Gyerekház

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembe vétel,
- családbafogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

Védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek

Védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma 2012-2016 évben

év	védelembe vett gyermekek (fő)	veszélyeztetett gyermekek (fő)
2012	22	639
2013	21	423
2014	18	370
2015	71	106
2016	104	na.

Forrás: TeIR, DESZI

A védelembe vett gyermekek száma 2012 évtől folyamatos csökkenést mutat, azonban 2015 évben megugrott és 2016 évre jelentősen megemelkedett. Az 5 év alatt majdnem az ötszörösére nőtt.

A Járási Gyámhivatal a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan –

magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelemben vétel okai között legtöbbször az iskolai igazolatlan mulasztás, a gyermekgondozás, -nevelés elhanyagolása, a gyermek/fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény, szabálysértés, illetőleg bántalmazás miatt kerül sor. A védelemben vétel keretében elrendelt intézkedések zöme figyelmeztetés (gyermek, szülő magatartási szabályok meghatározására, megváltoztatására).

A védelemben vétel eredményességét szükség szerint, de legalább évente felül kell vizsgálni, melyben a gyermekjóléti szolgálat kirendelt családgondozója nyújt segítséget.

A veszélyeztetettség és a súlyos problémák kialakulásának megelőzésében meghatározó szerepe van a jelzőrendszer tagjainak szoros együttműködésének. A DESZI Család- és Gyermekjóléti Központhoz érkezett bejelentések elsősorban a gyermek elhanyagolásával (érzelmi, fizikai), a család életvitelével, valamint családi konfliktusokkal kapcsolatosak voltak. A köznevelési intézmények az igazolatlan hiányzásokkal, magatartási- és beilleszkedési problémákkal kapcsolatos jelzésekkel fordultak a Központhoz.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartotta a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában. A 2013. szeptember 1-jéig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhatott. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

2013. szeptember 1. napjától hatályos, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) alapján **halmozottan hátrányos helyzetű**

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembé vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetet megállapító határozatot meg kell küldeni a köznevelési intézménynek is.

A hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében az iskolák élnek a pályázati lehetőségekkel is pl.: Útravaló-MACIKA Ösztöndíj-program, Arany János Tehetséggondozó program.

Hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 2018. május 31. napján

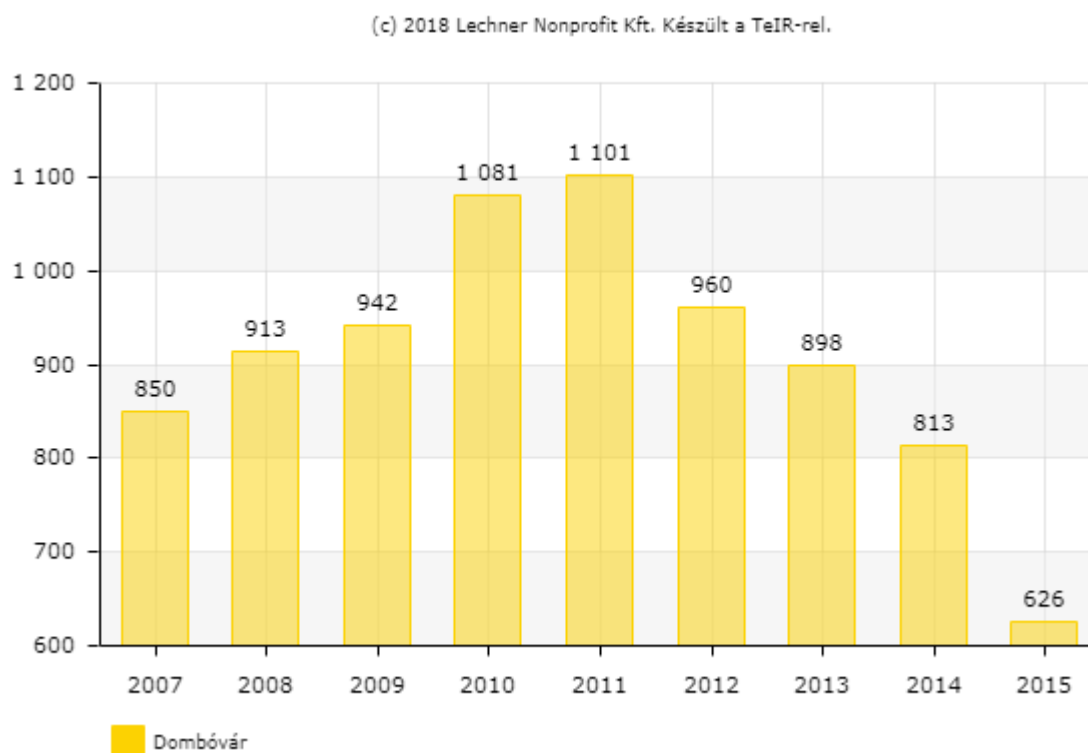
	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	176	15	46	86	23	6
Halmozot- tan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	10	0	1	4	4	1

Forrás: Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a) pont). A jogosultság megállapítása során a jövedelmi és vagyoni helyzetet is vizsgálni kell (Gyvt. 19. §).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma 2007-2015 évben

Forrás: <https://www.teir.hu/tersegi-szocialis-adatok/kivalasztott-mutatok.html>

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma 2007-2015 évben

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek évi átlagos száma (fő)
2012.	960
2013.	898
2014.	813
2015.	626
2016.	579

Forrás: TeIR

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkenése eredeztethető a gyermekek számának csökkenéséből is.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermek gyámjával rendelt hozzátartozója részére állapítható meg, ha a gyermek tartására köteles és nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban vagy időskorúak járadékában részesül, ennek havi összege

6.270 Ft. Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény folyósítása 2016. évben 1 gyermek jogán történt. Az ellátásra való jogosultság feltételeit a gyermekvédelmi törvény szabályozza.

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

(2) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Jelenleg az alapösszegű támogatás 6.000,- Ft, a hátrányos illetve halmozottan hátrányos gyermekeknek járó támogatás 6.500,- Ft, melyet a fenti rendelkezésnek megfelelően Erzsébet-utalvány formájában kapnak meg a jogosultak.

Gyermek jogán járó helyi juttatások

Dombóvár Város Önkormányzata különös figyelmet fordít a gyermekes családok támogatására, ezért Szociális Rendeletében több olyan támogatási formát határozott meg, mellyel segítséget nyújt ezeknek a családoknak.

Iskolakezdési támogatás

Az iskolakezdési támogatást az a szülő, nevelőszülő, gyám igényelheti, aki a köznevelési intézménybe járó gyermekére való tekintettel rendszeres gyermekvédelmi támogatásra nem jogosult, és a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, összege gyermekenként 6.000,- Ft. Ezzel a támogatással azokat a családokat próbálja segíteni, akik éppen kiesnek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságból, azonban az iskolakezdés terhet ró a családra.

2017. évben 15 gyermek jogán állapítottunk meg iskolakezdési támogatást összesen: 80.000,- Ft összegben.

Utazási támogatás

Az utazási támogatást a települési támogatásként biztosítja Képviselőtestületünk annak a személynek, akinek 3 éven aluli gyermeke van, terhességi-gyermekágyi segélyt, gyermekgondozási segélyt vagy gyermekgondozási díjat kap és egyéb jövedelemmel nem rendelkezik. Az utazási támogatás mértéke megegyezik az önkormányzat által beszerzett buszbérlet ára, és a kérelmező által fizetendő 1.000.-Ft saját erő különbségével. Feltétele, hogy a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át.

Továbbá 2017. október 01. napjától települési támogatásként utazási költségtérítést nyújt a Dombóvár város közigazgatási területéhez tartozó kül- és belterületi lakott területeken –

különösen Mászlonny, Szilfás, Kiskonda, Szarvasd, Nagykonda pusztán – lakóhellyel rendelkező azon szülő részére

- a) akinek a gyermeke dombóvári köznevelési intézménybe helyközi autóbusszjárárral jár, és
- b) a szülő vállalja, hogy a gyermeket az intézménybe és onnan haza kíséri, továbbá a
- c) családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, valamint
- d) a gyermek utaztatása más szervezett módon nem megoldott.

2017. évben egy kérelmező részére biztosítottunk bérletet Dombóvár-Szarvasd útvonalra, aki azóta is folyamatosan igénybeveszi ezt a támogatást..

Gyermek születésének támogatása

2017. június 1. napjától minden dombóvári lakcímmel rendelkező kisgyermek születésekor egy Dombóvár város logójával ellátott rugdalózót is tartalmazó babagondozási csomagot vehetnek át a szülők a védőnőtől. Ezen kívül azok a szülők, akik igazolni tudják, hogy legalább 1 éve Dombóváron élnek, gyermekenként 20.000,- Ft-os pénzbeli támogatásban részesülnek, melyet a gyermek születését követő 30 napig lehet igényelni. A 2017. év második félévében 38 fő részére biztosítottunk támogatást erre a célra.

Védőoltások megvásárlásának támogatása

Az önkormányzat számára fontos, a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javítása. Ezért a 2017. június 1. napjától szociális ellátásként pénzbeli támogatást 14 évesek számára agyhártyagyulladás elleni védőoltás megvásárlásához. A támogatás mértéke a védőoltás árának 100 %-a, de legfeljebb 17.000,-Ft. A védőoltások beszerzését a tavalyi év második félévében 25 fő esetében támogattuk.

Gyermekétkeztetés

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére. Dombóvár város gyermekétkeztetését az Integrált Önkormányzati Szolgáltató Szervezeten keresztül látja el.

Étkezési adagszámok köznevelési intézményekben 2017 évben

Bölcsődei és óvodai gyermek adagszámok összesítője 2017. év				
megnevezés	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Bölcsőde	0	7490	2195	9685
Szivárvány óvoda	0	20351	6296	26647
Amália óvoda	0	16640	735	17375
Százsorszép óvoda	0	15423	1210	16633
Összesen	0	59904	10436	70340

Általános iskolai adagszámok alakulása 2017. év

megnevezés	csak ebéd				háromszori étkezés			
	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Belvárosi Ált. Iskola	9816	3198	28986	42000	6321	25479	9127	40927
József Attila Ált. Iskola	6211	2584	24959	33754	5918	13873	16582	36373
Móra Ferenc Ált. Iskola	476	0	0	476	2117	7979	26	10122
Reménység	508	0	0	508	204	1737	0	1941
Összesen	17011	5782	53945	76738	14560	49068	25735	89363

Összesen

50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
16137	28677	38113	82927
12129	16457	41541	70127
2593	7979	26	10598
712	1737	0	2449
31571	54850	79680	166101

Középiskolai adagszámok alakulása 2017. év

megnevezés		kollégium				menza			
		50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Apáczai Iskola	reggeli	4963	376	4607	9946				0
	ebéd	4700	376	4182	9258	2188	255	2647	5090
	vacsora	3898	294	3671	7863				0
HEMI	reggeli	172	634	665	1471				0
	ebéd	526	295	723	1544	2183	519	932	3634
	vacsora	416	232	595	1243				0
Gimnázium	reggeli				0				0
	ebéd				0	4085	1058	8319	13462
	vacsora				0				0
Összesen		14675	2207	14443	31325	8456	1832	11898	22186

összesen			
50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
4963	376	4607	9946
6888	631	6829	14348
3898	294	3671	7863
172	634	665	1471
2709	814	1655	5178
416	232	595	1243
0	0	0	0
4085	1058	8319	13462
0	0	0	0
23131	4039	26341	53511

Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt rendelkezésének megfelelően a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolás korú gyermekek *esetén* a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Dombóváron 2017-os évben az ingyenes szünidei étkeztetést a tavaszi szünetben 46, nyári szünetben 117, őszi szünetben 51, téli szünetben 26 gyermek vette igénybe. Az étkezés elviteles formában történik a két konyhával rendelkező szakközépiskola konyháján történik az étel elkészítése.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

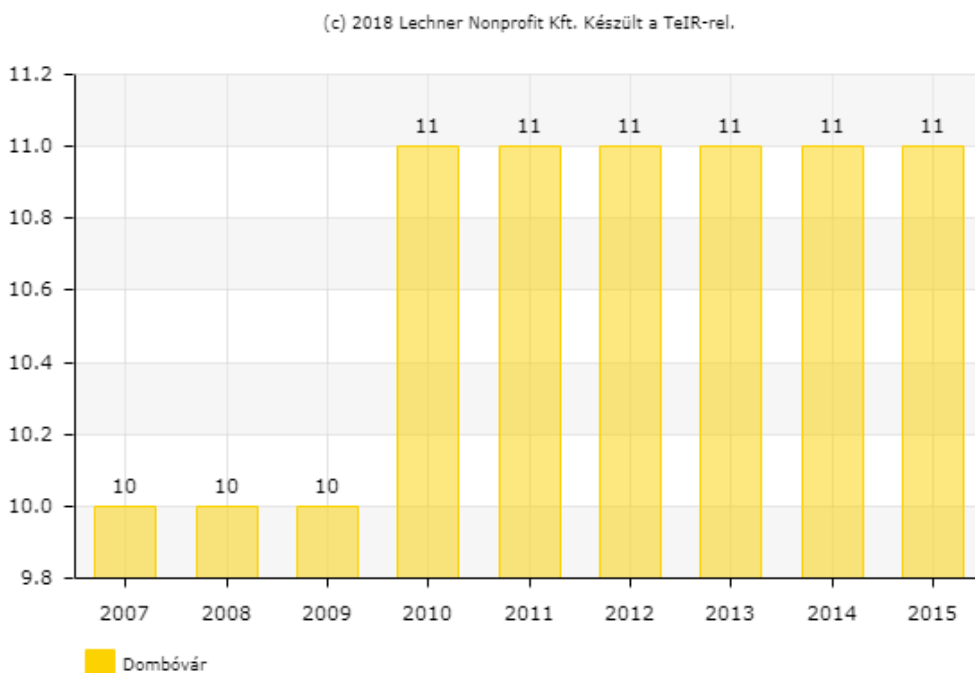
A pusztákról az óvodások és az általános iskolások a város oktatási-nevelési intézményeibe járnak. Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a szegregátum területén szinte állandó jelleggel elérhető legyen a családsegítő- és szociális munkás szolgáltatás, mivel a célcsoporttal így könnyebben lehet az ilyen jellegű munkához nélkülözhetetlen bizalmi viszonyt kiépíteni, ezért jelenleg megvalósítás szakaszában lévő pályázataival a szegregátumokban (pl. Mászlony, Kakasdomb) közösségi tereket kíván létrehozni, ahol e szakemberek folyamatosan jelen lesznek. Szintén pályázati forrásokból a szegregátumokban önkormányzati lakások felújításával az ott élő gyermekek élhetőbb lakhatási körülmények között élhetnek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Védőnői ellátás jellemzői

A védőnői szakszolgálat Dombóvári közigazgatási területét lefedi, ellátatlan terület nincs. A védőnők utcák szerinti bontásban látják el feladataikat, valamint minden védőnői körzethez meghatározásra került, hogy mely oktatási-, nevelési intézményben látja el a védőnői feladatokat.

Betöltött védőnői álláshelyek száma 2007-2015 évben

Forrás: TeIR,

2016-es évben is 10 védőnői álláshely volt betöltve a vezető védőnő átkerült a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Osztályára, 2017-es évben egy védőnői körzet megszűnt, területe felosztásra került. Jelenleg 9 védőnő végzi tevékenységét Dombóváron, ebből 8 területi védőnő, akik oktatási intézményben is látnak el iskola egészségügyi feladatokat, és van 1 főállású iskolai védőnő.

Védőnők által ellátottak megoszlása

Védőnői körzet	Várandós anyák	0-7 éves korú gyermekek (fő)	Otthon gondozott tanköteles korú gyermek (fő)	Oktatási intézménybe járó gyermekek (fő)	Gyógypedagógiai oktatásban ellátott tanulók (fő)
1	8	123	-	207	15
2	10	113	1	249	20
3	14	143	-	188	5
4	25	186	-	-	-
5	10	123	-	248	21
6	14	124	-	-	94
7	2	9	-	563	13
8	1	41	-	495	7
9	-	-	-	758	68

Forrás: Önkormányzati adat

A védőnői szolgálat a hátrányos helyzetű családok számára a Biztos Kezdet Gyerekházzal együttműködve felzárkóztatást elősegítő programokat is szervez.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

A gyermekorvosi ellátás a városban megoldott. A képviselő-testület rendeletében meghatározta a város közigazgatási területén területi ellátási kötelezettséggel rendelkező házi gyermekorvosi körzeteket. A városban 4 gyermekorvosi körzet került kialakításra. Gyermek szakorvosi ellátás a kórházban biztosított, kiemelt esetekben Kaposváron, illetve Pécsen elérhető.

Háziorvos, házi gyermekorvosi állításban megjelentek száma 2012-2016 évben

év	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma	A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma
2012	101.687	35.274
2013	97.201	38.742
2014	96.580	37.606
2015	95.853	37.648
2016	97.683	36.199

Forrás: TeIR,

A házi gyermekorvosok jó kapcsolatot alakítottak ki a DESZI Család- és Gyermejkölési Központtal. A házi gyermekorvosok az esetkonferenciákon részt vesznek, rendszeresen jelzéssel élnek.

0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igénye

A Presidium Közhasnú Egyesület korai és speciális fejlesztési, gyógypedagógiai fejlesztési, mozgásfejlesztési programokat végez, valamint nappali ellátást nyújt gyermekek és fiatalok számára. A korai fejlesztés pár hetes kortól 5 éves korig tart, mely a komplex diagnosztikai vizsgálatot a gyógypedagógia és mozgásfejlesztést, valamint a különböző terápiás eljárásokat magába foglaló fejlesztés.

Gyermekjóléti alapellátás

A Mötv. alapján az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat a gyermekjóléti szolgálattal biztosítja. A Szolgálat tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, figyelemmel kíséri a 0-18 éves gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások

1. Gyermekek napközbeni ellátása:

Bölcsőde: a városban 1 bölcsőde működik, a Dombóvári Szivárvány Óvoda Tündérművelődési Központjának Bölcsődéje. A Bölcsőde engedélyezett férőhelyeinek szám 2012 év óta 60 fő.

Bölcsődei engedélyezett és beírt gyermekek száma 2012-2017 évben

év	Engedélyezett férőhelyek száma	Beírt gyermekek száma
2012	60	59
2013	60	60
2014	60	60
2015	60	60
2016	60	58
2017	60	54

Forrás: TeIR, intézményi adatok

Az engedélyezett létszám minden évben kihasználásra került, ugyanis amennyiben sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeket iratnak be, őt két főnek kell számítani.

A bölcsődei felvétel során figyelembe veszik a szociális szempontokat is (egyedülálló szülő nevel, a családban a kiskorú gyermekek száma meghaladja a 3 főt, szülő betegsége, munkanélkülisége, alacsony jövedelme indokolja). A bölcsődében 3 gondozási egységben 5 csoportban történik az ellátás.

Családi napközi nem működik Dombóváron.

a) Óvodai ellátás

Dombóváron óvodai ellátás az alábbi intézményekben lehet igénybe venni:

1. Szivárvány Óvoda és Bölcsőde Dombóvár (Dombóvári Szivárvány Óvoda)

Tagintézményei: - Szivárvány Óvoda (székhely óvoda)

- Zöld Liget Tagóvoda

- Százszorszép Tagóvoda

2. Margaréta Református Óvoda

3. Dombóvári Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Óvoda

A fentiek alapján 5 óvodai feladatellátási hellyel rendelkezik a város. Dombóváron az intézmények valamennyi óvodai felvétel iránti igényt ki tudnak elégíteni.

Óvodai férőhelyek, óvodai csoportok, óvodába beírt gyermekek száma, óvodai nevelést igénylők száma férőhelyek arányában

év	Óvodai férőhelyek száma	Óvodába beírt gyermekek (fő)	Óvodai csoportok száma	óvodai nevelést igénylők száma a férőhelyek arányában %
2012	725	629	25	86,8%
2013	670	559	24	83,4 %
2014	660	555	23	84 %
2015	660	546	23	82,7 %
2016	670	552	23	82,4 %

Forrás: TeIR

Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoport Dombóváron nincs. Az önkormányzati fenntartású óvodákban a gyerekek fejlesztését az óvodapedagógusokon kívül, a pedagógiai szakszolgálat utazó gyógytestnevelői és logopédusai is segítik. A gyógytestnevelés biztosítására szakember hiány miatt nincs lehetőség a Zöldliget és a Százszorszép Tagóvodában. A Szivárvány Óvodában gyógytestnevelő végzettséggel is rendelkező óvodapedagógus látja el a feladatot.

Az SNI gyermekek fejlesztését a Tolna Megyei EGYMI gyógypedagógusai, logopédusai végzik.

Szivárvány Óvodai tanuszoda költségtérítéssel biztosítja a lehetőséget a középső- és nagycsoportos gyermekek vízhez szoktatásához, úszás tanításához, melyet nagyon sok szülő igénybe vesz gyermekének.

SNI-s gyermek két óvodában van. A Margaréta Óvodában 1 fő, mely az összesen beírt gyermekek számának (99 fő) 1%-a, továbbá az Dombóvári Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Óvodában 17 fő SNI-s gyermek van, mely az óvoda létszámának (73 fő) 23,3 %-a.

b) Iskolai napközi és tanulószoba

Igénybevétele 10-12 éves korig jellemző. A gyermekek tanulásának támogatása, segítése érdekében több szaktanár vesz részt a napközbeni ellátás biztosításában, szükség esetén korrepetálást szerveznek, fejlesztő foglalkozást tartanak.

c) Nyári napközis tábor

A DESZI Család – és Gyermejkölési Szolgálat a 2017-es évben a nyári szünetben két turnusban 50 gyermek részvételével tábort szervezett a 6-14 éves korosztálynak. A tábor költségét a szülők

számára az ebéd kedvezményes díja jelentette, a rászoruló családok számára ez is ingyenes volt a nyári gyermekétkeztetésnek köszönhetően. A többi étkezést, valamint a szükséges tárgyi- és eszközszükségletet intézményünk saját forrásból, ill. adományok és a képviselő testületi tagok felajánlása révén biztosította. A tábor programjaiban szerepelt többek között intézménylátogatás és bemutatás, játékos, interaktív beszélgetés (Dombóvári Rendőrkapitányság, Tűzoltóság), melyeken a gyermekek élményszerűen ismerkedhettek meg ezekkel a foglalkozásokkal. Mozgásos sporttevékenységekre - íjászat, karate, német nemzetiségi táncház, kosárlabda, játszótéri szabad program -, és kevésbé aktív beltéri foglalkozásokra - lufi hajtogatás, kézműves foglalkozások, társasjátékozás, filmnézés - is volt lehetősége a résztvevőknek. 2017-ben első alkalommal (a nyári táborok sikere nyomán) az iskolai őszi szünetben két napon biztosítottak napközis gyermekfelügyeletet. Ezt a szolgáltatást kifejezetten azon gyerekek számára nyújtottak, akiknek szülei az iskolai szünet alatt dolgoztak, vagy egyéb ok miatt nem tudták számukra biztosítani a felügyeletüket. 13 gyermek vett részt a napközis táborban, részükre tízórait és uzsonnát ingyen biztosítottak, az ebédtetés külső helyszínen a szülők vállalása alapján történt.

2. Gyermekek átmeneti gondozása

DESZI Család – és Gyermekjóléti Központ által nyújtott gondozás, melynek formái a helyettes szülői ellátás, valamint a Családok Átmeneti Otthona.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekjóléti szolgáltatás alapvető prevenciós feladata az észlelő és jelzőrendszer működtetése, mely lehetővé teszi mindazoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol és bármilyen formában kapcsolatba kerülnek a gyermekkel.

A cél, hogy minden szakember ismerje fel a gyermek problémáit, törekedjen azok saját eszközökkel történő enyhítésére, vagy megszüntetésére.

Az együttműködésben, jelzőrendszerben résztvevők:

- oktatási-nevelési intézmények gyermekvédelmi felelősei,
- védőnői szolgálat,
- házi gyermekorvosok,
- gyermek ideggondozó,
- Családsegítő Szolgálat,
- rendőrség

Krízishelyzet esetén a **Családok Átmeneti Otthona** az átmenetileg otthontalanná vált szülő és gyermeke számára biztosítja az átmeneti lakhatást.

Az Otthonban szociális és mentálhigiénés gondozást, jogi- és pszichológiai tanácsadást, nevelési-családtervezési tanácsadást is biztosítanak. A családok támogatása során a szociális munka – krízisintervenció, családsegítés, családgondozás, a mentálhigiénés segítség –, ventiláció biztosítása, információ nyújtás és a tanácsadás módszereivel dolgoznak.

A **Helyettes szülői Hálózat** keretében a helyettes szülő az átmeneti gondozást igénylő gyermeket saját háztartásába befogadja, elkészíti a gyermek egyéni gondozási, nevelési tervét, melyben részt vesz a szülő és a gyermekjóléti szolgálat munkatársa is.

3. Biztos Kezdet Gyerekház

A 0-3 éves korosztály és szülei számára biztosítja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést annak érdekében, hogy egyenlő eséllyel indulhasson a gyermek az óvodai, majd iskolai közösségbe.

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat rendszeresen szerveznek szabadidős tevékenységeket. Az önkormányzat Balatonfenyves-alsón ifjúsági táborral rendelkezik, ahová az iskolák diákjai rendszeresen járnak a nyári időszakban.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ munkatársai szabadidős csoportokat szerveztek a gyermekétkeztetésben résztvevők gyerekek köréből.

Civil szervezetek, egyesületek is szerveznek – térítéses – nyári táborokat, pl.: sporttáborok (kosárlabda, úszó, karate), rajztábor.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az Nkntv. 4. § 13. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét.

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Dombóváron a gyermekek általános iskolai kötelezettségüket az alábbi intézményben teljesíthetik:

- Dombóvári Belvárosi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola
- Dombóvári József Attila Általános Iskola
- Szent Orsolya Rendi Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium
- Tolna Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Móra Ferenc Általános Iskolája

Általános iskolai osztályok és feladatellátási helyek száma

év	Általános iskolai osztályok száma (db)	Általános iskolai gyógypedagógiai osztályok száma (db)	feladat ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással) (db)
2012	61	6	4
2013	62	8	4
2014	62	8	4
2015	62	9	4
2016	62	9	4

Forrás: TeIR, KSH

Általános iskolai osztályokban tanulók száma, napközis tanulók száma

év	Általános iskolában 1-4. évfolyamban tanulók (gyógypedagógiai oktatással) (fő)	Általános iskolában 5-8. évfolyamban tanulók (gyógypedagógiai oktatással) (fő)	Általános iskolások (fő)	Napközis általános tanulók (iskolaotthonos tanulókkal együtt)(fő)	Napközis tanulók számának az általános iskolások számához viszonyított aránya %
2012	761	714	1.475	973	65,9%
2013	784	728	1.512	1.031	68,2%
2014	753	766	1.519	1.045	68,8%
2015	733	748	1.481	1.066	72%
2016	730	739	1.469	1.097	74,7%

Forrás: TeIR, KSH

A iskoláktól kapott információk alapján 2017-s évben 280 tanuló más településről jár be, itt a környező településeket, a járáshoz tartozó falukat kell érteni.

8. osztályt sikeresen befejezők 2012-2016 évben

év	8. osztályt sikeresen befejezők száma (fő)
2012	198
2013	207
2014	199
2015	215
2016	191

Forrás: TeIR

Dombóváron három középiskola fogadja az általános iskolai végzettségű diákokat:

- Szekszárdi SZC Apáczai Csere János Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
- Szekszárdi SZC Esterházy Miklós Szakképző Iskolája és Kollégiuma
- Dombóvári Illyés Gyula Gimnázium

A középiskolák tervezett programjaikban arra törekednek, hogy a tanulók megkapjanak minden olyan tudást, mellyel főiskolai tanulmányaikat megalapozzák, illetve a szakmájuk magas szinten történő elsajátításával elősegítsék a munkaerő piacra való belépést, valamint tevékenyen segítsék az életpálya tervezését.

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről az intézmények között, illetve az egyes intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település oktatási intézményeiben jelenleg iskolai szociális munka egyáltalán nem folyik, pszichológus pedig csak nagyon korlátozott időkeretben érhető el	Iskolai szociális munkás alkalmazásával a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének, a lemorzsolódás csökkentésének, a szülők és a pedagógusok közötti kommunikáció elősegítésének lehetősége
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek pályaválasztási továbbtanulási tanácsadása nem megfelelő.	Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás biztosítása a városban.
Sok az igazolatlan hiányzások száma és a csellengés	Az igazolatlan hiányzások visszaszorítása, a csellengés megakadályozása érdekében szoros együttműködés az érintett szervezetek (Családsegítő, oktatási-nevelési intézmények, Rendőrség) között, rendszeres esetmegbeszélések tartása.
Veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek száma magas	Prevenációs feladatok, információs csatornák erősítése, jelzőrendszer további erősítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. Az Ebtv. tiltja a nemi alapon történő diszkriminációt.

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és Célok 2010-2021 1004/2010. (I. 21.) Kormányhatározatában 6 prioritást határoz meg olyan területeken, ahol a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtétele szükséges.

1. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele.
2. A szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása
3. A férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén
4. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele
5. A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása
6. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer,

A Stratégia meghatározza azokat az irányokat és célokat, amelyek szükségesek a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének elősegítéséhez nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés)

Míg régebben a nőknek a háztartás vezetése és a gyereknevelés jutott osztályrészül, addig napjainkban nekik is dolgozniuk kell, s a család és a karrier között kell megteremteniük az egyensúlyt. A nők feladata mindig is a nyugodt családi háttér biztosítása, a gyereknevelés és a háztartás vezetése volt. A férfiak foglalkoztak a politikával, a közélettel és ők voltak, azok, akik eltartották a családot. A férfiak biztosították a megélhetést, a nők mindig is háttérben voltak. Azonban ez a XXI. századra jelentősen megváltozott. A nők a munkavállalás mellett nevelik gyermekeiket, látják el háztartási feladataikat, összetartják a családot. Tulajdonképpen a jövedelemszerzés és a háztartási elfoglaltságok között kell megteremteniük az egyensúlyt. Az egyensúly megtartása miatt sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a gyermekek napközbeni elhelyezésének lehetőségeire, a túlórákra. A mai társadalomnak segíteni kell az egyensúly megtartását a család és a magánélet között.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

Munkanélküliség a nők körében

Munkanélküliségi ráta a 15-64 évesek körében nemek szerint, %

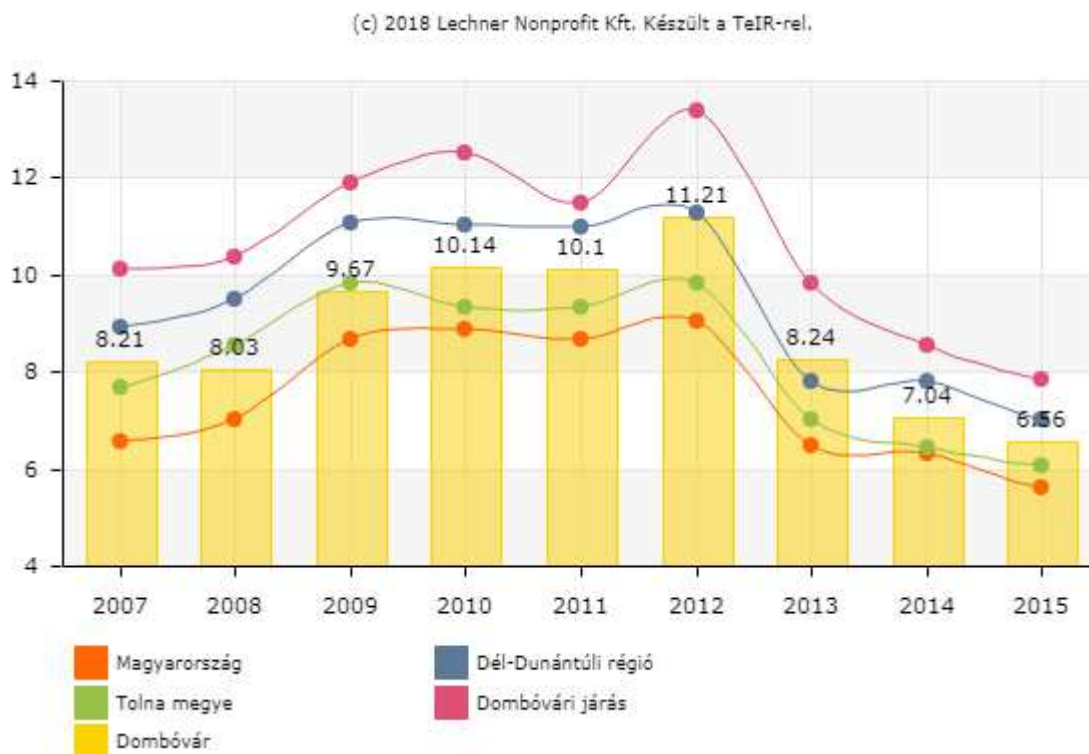
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Átlag	11,1	10,2	7,8	6,8	5,1	4,2
Nemek szerint						
férfi	11,4	10,3	7,6	6,6	5,2	3,8
nő	10,7	10,2	8,0	7,1	5,1	4,6

Forrás:KSH

Dombóváron a nők és férfiak munkanélküliségére vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy a munkanélküliek között inkább a férfiak száma magasabb. (lásd: 3.2.1 pont alatt). A lenti grafikon alapján az is elmondható, hogy Dombóváron a női munkanélküliségi ráta magasabb azonban mind a megyei, mind az országos rátánál.

Női munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküli nők száma száz 15-59 éves állandó női lakosra.

Forrás: TeIR

<https://www.teir.hu/tersegi-szocialis-adatok/kivalasztott-mutatok.html>

Nyilvántartott 15-64 év közötti női álláskereső száma 2012-2016 évben

Év	15-64 év közötti lakónépesség összesen (fő)	15-64 év közötti nő (fő)	Nyilvántartott 15-64 év közötti álláskereső nő (fő)	
2012	13.513	6.926	678	9,8,%
2013	13.318	6.849	615	8,9%
2014	13.106	6.716	505	7,5%
2015	12.919	6.598	420	6,3%
2016	12.696	6.462	345	5,3%

Forrás: TeIR

Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény a Társadalmi Megújulás Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott „Esély a dombóvári roma nők szociális foglalkoztatására” című, TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2014-0202 azonosítószámú pályázatnak köszönhetően 8,73 millió forint összegű támogatást kapott. A projekt megvalósítására 2015. április 1-je és 2015. november 30-a között került sor. A pályázatnak köszönhetően 4 fő szociális gondozó-ápoló foglalkoztatását lehetett megoldani. A pályázat eredményeként a roma foglalkoztatottak szakképzettségüknek megfelelő szakmai gyakorlatra tettek szert a napi munkavégzés során. A pályázati célcsoport tagjai havonta szupervíziós helyi képzésen, illetve szeptember hónapban hospice alapképzésen vettek részt Pécsen. A pályázatban finanszírozott továbbképzések a szakmai munka minőségét javították a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézményben.

Az önkormányzat a TOP-5.2.1 a dombóvári Szigetsor-Vasút szegregátumban élők társadalmi integrációjának helyi szintű komplex programja projekt megvalósítása során célként tűzte ki a hátrányos helyzetű munkavállalók átvezetését a közfoglalkoztatásból, illetve az inaktivitásból az elsődleges munkaerőpiacra. A program közvetlen célcsoportját az adott területen lakó közfoglalkoztatott, illetve tartósan munkanélküli lakosok közül választja ki, akiknek a program keretében megvalósul a felkészítése helyi vagy környékbeli cégeknél tartós elhelyezkedésre. A tevékenysége magukba foglalja a potenciális munkavállalók felkészítését a munkaadók igényeire, a rendszeres és esetenként megterhelő munkavégzésre.

Az önkormányzat a TOP-4.3.1-15 DARK - Dombóvári Akcióterületi Rehabilitáció Kakasdomb-Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területeken projektjével az adott területen élő munkanélkülieket visszavezetését a munka világába való kívánja megvalósítani azzal, hogy egy közösségi szőlészetet hoz létre.

A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya az alábbi szolgáltatásokkal segíti a munkaerőpiacon való elhelyezkedést.

1. Információs szolgáltatás
2. Munkaerő-közvetítés
3. Munkavállalási tanácsadás
4. Pályaválasztási tanácsadás
5. Képzési tanácsadás
6. Rehabilitációs tanácsadás

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A nők részéről a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés miatt panasztételre tudomásunk szerint nem került sor.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

Dombóváron e tekintetben az alábbi szolgáltatások vehetők figyelembe:

Bölcsőde

Dombóváron jelenleg 1 bölcsőde működik, kihasználtsága 100 %-osnak tekinthető.

Óvoda

Dombóváron ma 5 óvoda működik a város különböző területein. három önkormányzati fenntartású, egyet a református egyház, egyet a katolikus egyház működtet. Minden óvoda integrált nevelést folytat, ellátja a sajátos nevelési igényű és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését is.

Általános iskola

Dombóváron a belvárosban és Újdombóváron található egy-egy önkormányzati fenntartású általános iskola, ezen kívül egy egyházi általános iskola, és egy sajátos nevelésű igényű tanulók nevelési-oktatási intézménye.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az Eütv. 41. §-a alapján a család- és nővédelmi gondozás célja

- a) a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeinek elősegítése a fogamzás előtti gondozás és genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása) eszközeivel,
- b) megismertetni az egyénnel azokat a családtervezési ismereteket - ideértve a terhességmegszakítással járó veszélyeket is - és fogamzásgátló módszereket, amelyekkel megtervezhetik és elősegíthetik utódaik fogantatását a kívánt számban és időben, hogy a gyermekek minél jobb egészségi állapotban születhessenek meg,
- c) a nők biológiai sajátosságaihoz igazodó, fokozott védelmükhöz szükséges összetett megelőzési tevékenység, ideértve a fogamzóképeség előtti, a termékenységi ciklusok közötti, valamint a fogamzóképes kor utáni egészségvédelmet.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz történő hozzáférésekről ld. a 3.6. pontot.

Dombóvár Város Önkormányzata minden évben beszámolót kap a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervétől a kistérség lakosságának egészségügyi állapotáról közegészségügyi járványügyi helyzetéről. Ez tartalmazza a Védőnői Szolgálatokra vonatkozó jelentést is. A legutóbbi 2017. szeptember 28-án került Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elé.

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, ezzel is támogatva a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekeket ellátó intézményekkel, a házi gyermekorvossal is. A városban iskolavédőnői, kórházi védőnői ellátás, vezető védőnői tevékenység, területi védőnői feladatok köthetők a védőnőkhöz, a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek-, és családvédelem területén egyaránt. Dombóváron nem volt olyan család az elmúlt időszakban, amely a védőnői látogatásokat, ill. a védőnői tanácsadásokat elutasította, nem igényelte volna. A védőnői szolgálatról lásd korábban a 4.3. fejezetet.

Népegészségügyi szűrővizsgálatok keretében a MaMMA Egészségügyi Zrt. szűrőbusza 2016. március 21. és április 5. valamint november 30. és december 22. között végezte a dombóvári járásban a női lakosság szűrését. Plakátok segítségével hívták fel az érintettek figyelmét a szűrés fontosságára, ebben segített a megyei szűrési koordinátor, valamint a háziorvosok és a területi védőnők.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény és a Büntető törvénykönyvről szóló 2012 évi C. törvény tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A Családok Átmeneti Otthonába 2017-ben beköltözött 3 anya jelentkezett családon belüli bántalmazás okával.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Családok Átmeneti Otthona lásd a 3.4 fejezet „Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság” fejezetrész alatt

A nők szerepe a helyi közéletben

Dombóvár Város Önkormányzata képviselő-testületének tagjai között jelenleg 10 férfi és 2 nő tevékenykedik. A civil szervezetek vezetői között nagyobb számban találhatunk női vezetőket.

5.5.Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A családon belüli erőszak nehezen tetten érhető, az esetek nagy részében nem történik feljelentés	Tájékoztató anyagok készítése, köztudatformáló rendezvények szervezése, egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai szakemberek és a Rendőrség bevonásával
Kevés az olyan szolgáltatás, amely az áldozattá vált nők helyzetén hatékonyan segítene.	Az áldozatokat támogató komplex szolgáltatások bővítése, az önkormányzati lakás kiutalási eljárások során azon nők előnyben részesítése, akik családon belüli erőszak áldozatai

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

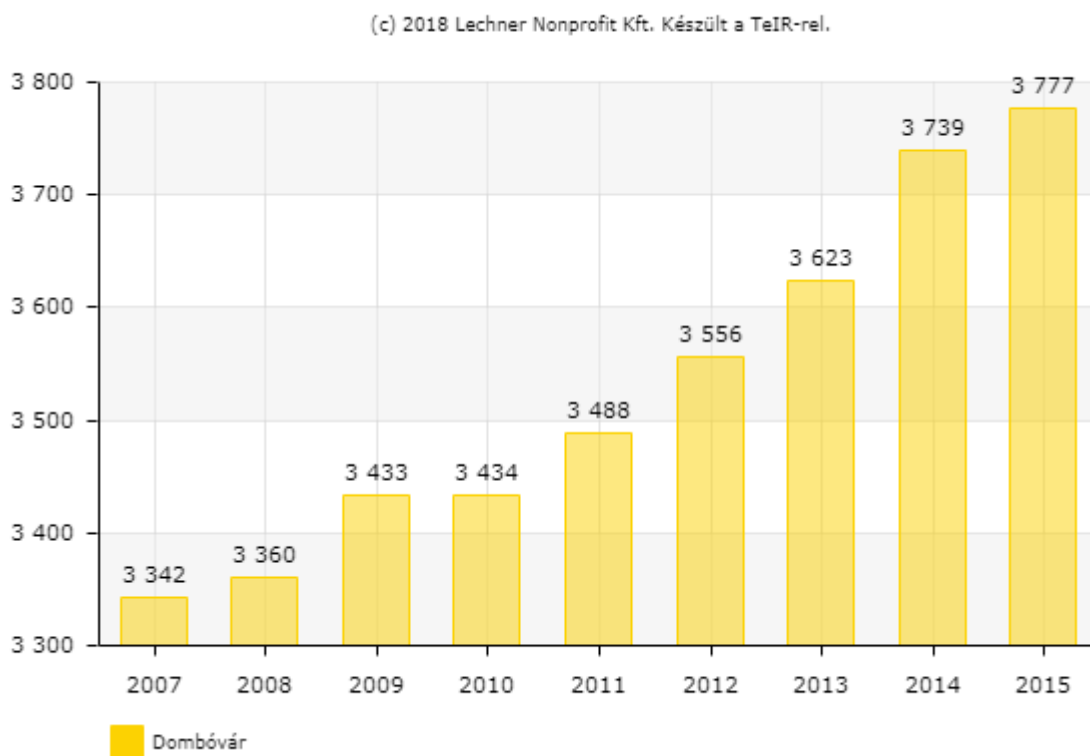
A dombóvári demográfiai adatokból jól kitűnik, hogy a település az előregedő korfájú települések közé tartozik, a lakosság 25 %-a a 60 évnél idősebb korosztályhoz tartozik. Jellemző, hogy egyre több az olyan háztartások száma, melyben csak idős emberek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn. Általánosnak mondható, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat – még a megőzvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal – megpróbálnak önállóan élni. Ragaszkodnak a több évtizede megszokott lakókörnyezetükhöz, biztonságban érzik magukat abban a közegben ahol régóta élnek.

Ennek hatására megnő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami jelentős kihívás elé állítja az önkormányzatot.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői, ellátásai

Állandó népességből a 65-x évesek száma (fő)

Az adott területen lakóhellyel rendelkező 65-x éves személyek száma. Két népszámlálás között továbbvezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

Forrás: TeIR

<https://www.teir.hu/tersegi-szocialis-adatok/kivalasztott-mutatok.html>

2016-ra a 65 évnél idősebb korosztály száma megközelíti az 4000 főt (3.894 fő).

A nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma az előbbi korosztály számát bőven meghaladja, hiszen nem csak a 65 év feletti személyek részesülnek ilyen ellátásokban, pl a rokkantnyugdíj, nők 40 éves munkaviszonnyal történő nyugdíjba menetelét követő nyugellátás, stb.

Dombóvár demográfiai adatai alapján a 65 éven felüli személyek között több a nő. A lenti táblázat igazolja, hogy a nyugdíjban, illetve nyugdíjban részesülők között is magasabb a női ellátottak száma.

Nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők nemenként és összesen 2012-2016 évben

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak (fő)	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők (fő)	összes nyugdíjas (fő)
2012	2.564	3.966	6.530
2013	2.507	3.937	6.444
2014	2.446	3.870	6.316
2015	2.385	3.797	6.182
2016	2.311	3.789	6.100

Forrás: TeIR

Dombóváron a 64 év feletti lakosság körében alacsony a nappali ellátásban részesülő időskorúak aránya. Ez is alátámasztja, hogy ellátást csak legvégső esetben kérnek az idősök.

Nappali ellátásban részesülő időskorú személyek 2012-2016 évben

év	65 év feletti állandó lakosság (fő)	Nappali ellátásban részesülő személyek (fő)	Nappali ellátásban részesülők aránya a 65 év felettiek arányához %
2012	3.556	34	0.95 %
2013	3.623	32	0.88 %
2014	3.739	40	1%
2015	3.777	30	0,7 %
2016	3.894	48	1,2 %

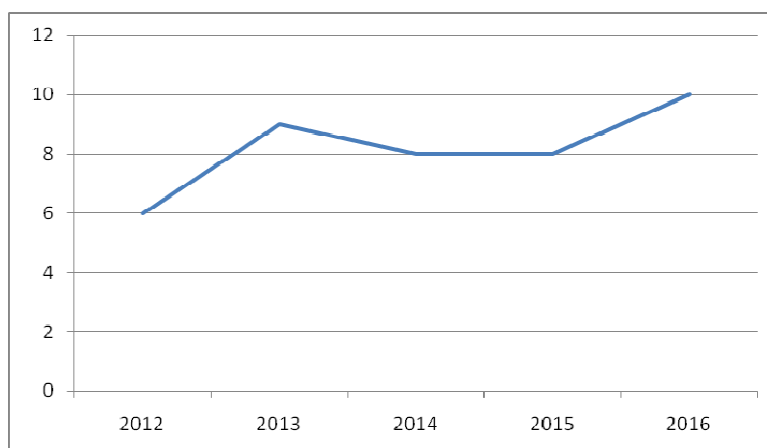
Forrás:TeIR

Időskorúak járadéka

2015. március 01. napján hatályosság vált Szt. alapján hatáskör változás alapján jelenleg a járási hivatal állapítja meg az időskorúak járadékát. Az Szt. 32/B. §-a alapján az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

Viszonylag csekély azon időskorúak száma, akik időskorúak járadékában részesülnek Dombóváron. Ez az ellátás azon idős személyek részére jár, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Időskorúak járadékában részesülők 2012-2016 évben

Forrás: TeIR

Tartós ápolást végzők időskori támogatása

2018. január 01. napjától szintén a járási hivatal állapítja meg a tartós ápolást végzők időskori támogatását. Az Szt. 44/A. § alapján tartós ápolást végzők időskori támogatására az a személy jogosult, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, és a megállapítás napját megelőzően összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gondozta gyermekét és az idő alatt ápolási díjban részesült és az érintett időszak alatt legalább egy év időtartamban emelt összegű ápolási vagy kiemelt ápolási díjat folyósítottak részére, vagy tartósan beteg, illetve súlyosan beteg gyermekére tekintettel gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozást elősegítő támogatásban részesült.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A KSH felmérése szerint, a már öregségi nyugdíjukat töltők ötöde folytatta volna a munkát, addig az 50. életévüket betöltött, de aktív munkavállalók 41 %-a nyilatkozott úgy, hogy a nyugdíjkorhatár után is dolgozni szeretne. A miért kérdésre a válaszadók 90 %-a az anyagi okokat jelölte meg. sok nyugdíjas a nyugdíjba vonulását követően nem tudja azt az életszínvonalat biztosítani, mint aktív korában, ezért munkát vállal. Többen szeretnének továbbra is aktívak maradni, dolgozni, hogy megőriznék szellemi, egészségi állapotukat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Dombóváron a DESZI látja el az időellátással kapcsolatos feladatokat, szociális alap és szakosított formában.

„Arany Sziget” Idősek Otthona - 73 fős bentlakásos elhelyezés biztosít az arra rászorulóknak, 3 részleggel működik, 20 fő részére demens ellátást biztosít, továbbá 4 fő részére emelt szintű ellátást. A központi intézményben mosoda és konyha üzemel, melyek a telephelyeken működő intézmények ellátását biztosítják, úgy az ételmezés (reggeli, ebéd, vacsora, orvosi javaslatra diéta, a

diéták közül a cukros, az epekímélő, pépes, tejmentes, lisztmentes diéta), mint a tiszta textília biztosítása területén.

„Támasz Otthon” 10 férőhelyen átmeneti elhelyezést nyújtó Idősek Gondozóháza működik, folyamatos ellátás biztosítása azon rászorult emberek számára, akik 18. életévüket betöltötték és folyamatos betegségük, vagy más okból otthonukban nem képesek gondoskodni önmagukról. 20 férőhelyen nappali ellátást nyújt, ezen belül fogad demens, szellemileg leépült betegeket, a demencia centrum szakvéleménye alapján.

„Platán Otthon”

- 10 férőhelyen átmeneti elhelyezés
- 27 férőhelyen tartós bentlakást biztosít
- A körzetesített házi segítségnyújtás központja
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtási központ

Nappali melegedő és Népkonyha - 25 férőhelyes nappali melegedő és népkonyhai étkezést biztosít

„Őszikék” Szociális Alapszolgáltatások Intézménye

Feladata az étkeztetéssel és házi segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység koordinálása. Működési engedélye étkeztetés kiszállítással 80 főre, házi segítségnyújtás 72 főre szól.

A telephelyen 30 férőhelyes nappali ellátás működik, ezen belül szintén ellátási szükségleteknek megfelelően, demens betegek számára is nyújt szolgáltatást.

2010. évben pszichiátriai betegek fogadására is kaptak működési engedélyt.

Dombóváron a idősekhez kapcsolódó egészségügyi alapellátást 8 háziorvosi, 5 fogorvosi körzet, a szakellátást a Szent Lukács Egészségügyi NKft. biztosítja.

Időseknek járó helyi juttatások

Települést támogatás bentlakásos idősotthoni ellátottak támogatására

A képviselő-testület települési támogatást nyújt a szociálisan rászoruló bentlakásos idősotthoni ellátott személy (a továbbiakban: ellátott) részére. A támogatás célja az ellátott jövedelmének kiegészítésével az idősotthoni ellátásra való jogosultság biztosítása.

Egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének megtérítése

Dombóvár Város Önkormányzata különös figyelmet fordít az idős személyek egészségének megóvására, ezért Szociális Rendeletében az egészségügyi prevenció érdekében pneumococcus baktérium által okozott fertőzések elleni térítésköteles védőoltás beszerzéséhez támogatást nyújt, annak a személynek, aki betöltötte a 65. életévét, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át. A védőoltást teljes mértékben megtéríti az önkormányzat, amennyiben a kérelmező igazolja a jövedelmi feltételeket, illetve benyújtja az orvosi javaslatot a védőoltás beadására, és az igazolást, hogy az oltás beadása megtörtént.

Települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás (lásd: 3.4)

Települési támogatás keretében nyújtott szociális tűzifa támogatás (lásd: 3.4)

80 éven felüli személyek karácsonyi támogatása

A képviselő-testület évente a tárgyévi költségvetés terhére a 80. életévét betöltött személyek részére rendkívüli települési támogatásként karácsonyi támogatás természetbeni ellátást állapíthat meg.

Szociális kaszálás

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete már harmadik évek pályázatot hirdet természetes személyek részére az őket, mint ingatlantulajdonosokat terhelő, a közterületek tisztántartására vonatkozó kötelezettségek részbeni átvállalása céljából. A pályázatot azon magánszemélyek nyújthatják be, akik:

- orvosi szakvéleménnyel igazoltan mozgás- vagy látásfogyatékoságban szenvednek, vagy
- 200 m² -nél nagyobb területet gondoznak, és
- a háztartásban élő személyek mindegyike betöltötte a 63. életévet, vagy a pályázó súlyos mozgáskorlátozott és a vele együtt élő személyek mindegyike betöltötte a 63. életévet,
- és akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át (85.500,- Ft), egyedülálló személy esetében 400 %-át (114.000,- Ft).

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított Dombóváron, így az idősebb korosztály számára is. Központja a Tinódi Ház (Művelődési Ház), amelynek programjairól folyamatosan tájékozódhat a lakosság. Itt tartja összejöveteleit a városban működő nyugdíjas klubok, illetve olyan szakkörök is, amelyekre szívesen várják az idősebb korosztályt is. A művelődési ház által szervezett – éves szinten – több mint 100 program (kiállítások, műsorok, rendezvények) közönségében mindenhol megtalálható az idősebb korosztály.

Közművelődés 2012-2016 évben

év	Közművelődési intézmények (db)	Muzeális intézmények (db)	Könyvtárak (db)	Könyvtárak leltári állománya (db)
2012	1	1	1	82.542
2013	1	1	1	83.750
2014	4	1	1	85.500
2015	4	1	1	85.165
2016	4	1	1	86.794

Forrás: TeIR

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Önkéntesség

Az önkéntesség a KAPU program keretein belül működik a DESZI intézmény-rendszerében. Az önkéntes jelentkezők között egyre többen vannak a középiskolás fiatalok, hiszen nekik az érettségi megkezdésének a feltétele, hogy 50 óra önkéntes munkát igazoljanak. Az önkéntesek által nyújtott szolgáltatások széles körű programot jelentenek az idősek számára, mint például az imaóra, dalkör vezetése, közös keresztretjévenyfejtés, ünnepségekhez kötött műsorok összeállítása, közös szereplés, felolvasás. Az önkéntesek segítségével és munkájuknak köszönhetően megalakult az Őszidő kultúrcsoport. Rendszeresen szerepelnek a városban működő Civil Fórum által szervezett Civil Fesztiválon valamint Dombóvár vonzáskörzetéhez tartozó településeken szervezett rendezvényeken is részt vesznek.

Dombóváron az időskorúak, nyugdíjasok részére szervezett programok:

- Idősek Világnapja alkalmából szervezett rendezvény
- Idősek Karácsonya

- „Nem csak a húszéveseké a világ!” elnevezésű zenés-táncos rendezvénysorozat, minden hónap utolsó péntekén tartott rendezvény, melyet 2014-ben indította útjára az önkormányzat és azóta is nagy népszerűségnek örvend.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok idős ember nem tudja már önmagát ellátni, segítségre szorul	Házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítség nyújtás biztosítása, önkormányzati segítség nyújtása pl. szociális kaszálás
Kevés az önkéntes	Idősek segítése önkéntesek bevonásával, az önkéntesség népszerűsítése..
Az idők és hozzátartozóik nem rendelkeznek kellő információval az ellátásokról, a segítségnyújtási lehetőségekről	Tájékoztatás, figyelemfelhívás rendezvények, szóróanyagok segítségével.
Anyagi nehézségek miatt, megelőző védőoltást sokan nem tudnak igénybevenni	Védőoltásokhoz kapcsolódó támogatás igénybevételek lehetőségéről tájékoztatás, valamint az önkormányzat továbbra is biztosítja a támogatást

7. A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében alkotta mag az Országgyűlés a Fot-ot.

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A Fot. 2-3 §-a fogalmazza meg a fogyatékos személyekkel kapcsolatos alapelveket, melyek a következők:

- Az államnak, a társadalom szervezeteinek és tagjainak oly módon kell tevékenységüket végezni, hogy az ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékossg kialakulásához vezet, illetve olyan körülményeket kell létrehozni, amelyben a fogyatékos emberek képesek lesznek teljesebb életre és a fogyatékossgukból fakadó terheik csökkenthetőek.
- A fogyatékos személyekkel kapcsolatos magatartás, tevékenység során úgy kell eljárni, hogy az a fogyatékos állapot rosszabbodását megelőzze, illetőleg annak következményeit enyhítse.
- A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.
- A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.
- Az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkorai lehetőségeivel összhangban.
- A fogyatékos személyek az őket mindenki mással egyenlően megillető jogaikkal állapotukból fakadóan kevésbé tudnak élni, ezért indokolt, hogy minden lehetséges módon előnyben részesüljenek.

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Az Ebktv. 8. §-a tiltja a vélt vagy valós fogyatékossg alapján történő hátrányos megkülönböztetés valamennyi formáját. Ugyancsak tiltja a vélt vagy valós egészségi állapot alapján történő diszkriminációt, ezzel némileg kompenzálva a Fot. kirekesztő fogyatékossg értelmezését.

Fogyatékkal élők korcsoport és fogyatékoság szerint Magyarországon a 2011. évi népszámlálási adatok alapján

2011										
A fogyatékoság típusa	–14	15–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	80–	Összesen
Mozgássérült	4 573	2 391	5 256	9 573	16 861	50 416	56 430	51 059	35 647	232 206
Gyengénlátó, aliglátó	2 344	1 717	3 238	4 377	5 811	12 555	12 695	14 593	16 100	73 430
Vak	247	186	457	699	780	1 358	1 635	1 724	1 968	9 054
Értelmi fogyatékos	6 094	4 083	7 307	7 719	6 076	5 182	3 050	1 854	1 414	42 779
Autista	2 598	735	1 071	364	165	88	46	32	21	5 120
Mentálisan sérült (pszichés sérült)	1 648	1 059	2 804	5 216	7 392	12 770	6 897	4 517	3 962	46 265
Nagyothon	1 596	865	1 864	2 827	3 831	8 005	10 959	14 055	19 012	63 014
Siket	378	264	645	1 025	1 190	1 544	1 366	1 141	1 018	8 571
Siketvak (látás- és hallássérült)	124	61	141	172	245	592	603	583	741	3 262
Beszédhibás	2 151	760	1 422	1 746	1 767	2 559	2 057	1 320	746	14 528
Beszéd fogyatékos	1 962	598	1 114	1 070	1 076	1 614	1 637	1 123	719	10 913
Súlyos belső szervi fogyatékos	2 160	764	1 546	2 618	4 224	11 887	10 379	8 224	4 846	46 648
Egyéb	260	105	146	205	267	519	364	261	150	2 277
Ismeretlen	2 329	999	1 687	2 803	3 961	8 804	7 756	5 507	3 274	37 120
Fogyatékossgal élők	23 190	11 931	23 059	33 817	45 102	98 384	98 744	88 033	68 318	490 578

Forrás: KSH

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Dombóváron is kiemelt figyelmet kell fordítanunk azokra az embertársainkra, akik valamilyen fogyatékossgal élnek. ők ugyanúgy, mint bárki más tevékeny, aktív tagjai szeretnének lenni a társadalomnak. A fogyatékossguk hátterében sokszor több tényező bonyolult kölcsönhatása áll, ilyenek lehetnek testi, pszichológiai, szociális vagy örökletes tényezők. vannak, akik veleszületett fogyatékossgal rendelkeznek, vannak, akik gyermekkorukban, iskolás, esetleg felnőtt korukban, de vannak, akik munkavégzésük során váltak fogyatékosszá.

A fogyatékossgal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély(emelt családi pótlék vagy fogyatékossgai támogatás). Ezen ellátások szűkös megélhetést biztosítanak számukra.

A fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaikétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket. A fogyatékossg típusa is meghatározza a fogyatékossgal élők gazdasági aktivitását. Legnehezebb helyzetben az értelmileg akadályozottak és enyhe értelmi fogyatékosok, látássérültek és mozgássérültek vannak.

Fogyatékossgal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága

A Dombóvár és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás 2013. január 1-jétől a Reménység Napközi Otthon fenntartását átadta a Presidium Közhasznú Egyesületnek. A fogyatékos személyek nappali ellátásának megszervezésére Dombóvár Város Önkormányzata kötelezett, ezért az ellátás biztosítására Dombóvár Város Önkormányzata és a Presidium Közhasznú Egyesület ellátási szerződést kötött.

A Presidium Közhasznú Egyesület komplex rehabilitációjának keretén belül a foglalkoztatásra is nagy hangsúlyt helyez.

A nappali ellátás mellett kiemelt feladat a fiatalok és felnőttek foglalkoztatása. Intézményünknel a foglalkoztatás – mint rehabilitáció – két formában valósul meg.

- fejlesztő foglalkoztatás 30 fő
- megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása 37 fő

A foglalkoztatás 6 kézműves/készségfejlesztő műhely műhelyben:

- textil,
- szövő,
- nemez,
- ötvös,
- csavaros
- összeszerelő műhelyben történik.

A műhelyek berendezési tárgyai, bútorzata, felszerelési tárgyai megfelelő minőségűek, illeszkednek a speciálisszükségletű ellátottak életkori sajátosságaihoz, a mozgás és egészségi állapotukhoz, a fogyatékoság típusához, fokához és mértékéhez. A foglalkoztatók tágasak, világosak a világítás kitűnő, több esetben a tevékenységtől függően helyi, közvetlen fényforrás is biztosított, mely a szemre nem ártalmas.

Rendelkeznek 15 db munkavédelmi szempontból is megfelelő speciális székkal, melyet úgy a mozgássérültek, mint a gerinc deformitással terhelt fiatalok is tudnak használni, így az ülő munka során biztosítjuk a kényelmes és megfelelő testtartást.

Az intézmény rendelkezik a szociális szolgáltatás szakmai programjában felsorolt terápiák speciális eszközeivel is (denevértábla, tibeti hangtálak, hangszerek, mozgás rehabilitációs eszközök, futópálya, flabélos, dráma és bábkellékek, snouzele szoba, számítógépek, projektor, vetítővászon).

A foglalkoztatás keretén belül széles körű feladatokat látnak el:

- kézbesítés,
- portaszolgálat,
- karbantartás,
- alkatrész összeszerelés,
- takarítás,
- textil,
- nemez
- ötvös ajándéktárgyak,
- lakberendezési tárgyak,
- szőtt szőnyegek készítése.

Termékeik sok helyen megtalálhatóak: pl. Budapesten a Mátyás-templom és a Szikla kápolna kegytárgyboltjaiban, de Dombóvár, Balatonfüred, Pécs üzleteiben is. Rendezvényekre, vásárokra települnek ki árusítani.

Mindegyik műhelyt csoportvezetők irányítanak, az Ő ötleteik és útmutatásai alapján dolgoznak a fiatalok 4-7 órás munkaidőben, (állapotuktól függően), melyért munkabért kapnak.

7.2. Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A **Presidium Közhasznú Egyesületnek** feladata ellátásához szükséges helyiséget Dombóvár Város Önkormányzata a tulajdonát képező Térségi Foglalkoztatási és Szociális Módszertani Fejlesztőközpontban (Dombóvár, Kinizsi utca 37.) biztosítja. Az Egyesület az üzemeltetési költséget, a helyiségek működésével kapcsolatos fenntartási költségeket, valamint a helyiséghasználat közüzemi költségeit havonta fizeti a használatba adó Dombóvári Város-Lakásgazdálkodási Nonprofit Kft részére.

Az intézmény feladat ellátási helye, úgy a szociális részleg, mint a foglalkoztatásra kialakított épületrész, a műhelyek, mindenki számára jól megközelíthetőek. Közel van a vasút és a buszpályaudvar (500 m), a helyi járatok és helyközi járatok megálló távolsága 150 m. A közlekedési útvonal, az átjárók a járdák akadálymentesek, úgy a mozgássérültek, mint a látássérültek számára is.

Az egyesület rendelkezik a közösségi együttlétre, pihenésre, a személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, az étkezésre, a készségfejlesztő, terápiás foglalkozásokra, valamint a foglalkoztatásra szolgáló helyiségekkel.

A Tolna Megyei Kormányhivatal által kiadott működési engedély alapján az ellátás területe a Dél-Dunántúli régió, ellátható személyek száma 70 fő.

Feladatuk:

- fogyatékos személyek nappali intézményi ellátása
- fejlesztő foglalkoztatás
- megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatás

Az egyesület célja a fogyatékossgal élő gyermekek, fiatalok és felnőttek valamint a megváltozott munkaképességű emberek komplex rehabilitációja. A rehabilitáció során kiemelt szerepet kapnak a különböző terápiák:

- gyógytorna,
- zeneterápia,
- kutyaterápia,
- áncsterápia,
- drámajáték,
- rezgésterápia,
- mentálhigiénés foglalkozások.

A nappali ellátás keretében 71 ellátott részesül.

Az intézmény speciális abból a szempontból is, hogy a fiatalok fogyatékosága változó, megtalálható a fogyatékoság minden fajtája:

- enyhe, középokban és súlyosan értelmi fogyatékos
- hallásfogyatékos
- látásfogyatékos
- mozgásfogyatékos
- halmozottan fogyatékos
- autista

A fiatalok többsége családban él, legtöbb esetben családfenntartóként.

Különös figyelmet kap a zeneterápia, táncterápia, gyógytorna és mozgásfejlesztés, gyógypedagógiai fejlesztés egyéni és csoportos formában, lelki gondozás és személyiségfejlesztés. Tapasztalataink azt igazolják, hogy úgy a támogatottak, mint a támogatók nyitottak egy új szemlélet befogadására, melyet a több éves szakmai munka eredményének tudhatunk be. Naponta megtapasztaljuk, hogy fiataljaink életük "kis" és "nagy" döntéseikért ki tudnak állni, tudják vállalni a döntéseik következményeit. Ehhez szükségük van egy támogató, megértő családi háttérre, akik a döntési folyamataikban olyan segítséget nyújtanak, hogy a döntés szabadsága megmaradjon számukra.

Nagy hangsúlyt fektetnek a mentálhigiénés és egészségügyi rehabilitációra.

Az ellátást egyéni fejlesztési és foglalkoztatási terv alapján végzi az intézmény, mely magában foglalja az egészségügyi, mentálhigiénés, oktatási, képzési, szociális és foglalkoztatási rehabilitációt.

Megbízással 2 fő zeneterapeuta, 1 fő gyógytornász és 1 fő rekreációs szakember heti rendszerességgel végzi a fejlesztéseket. Évek óta kiválóan működik drámacsoportjuk. Nemzeti és vallási ünnepeinket mindig megtartják, melyeken a „drámások” adják a műsort.

Többször felléptek városi rendezvényeken és az országban több helyen voltak meghívottak előadásaikkal. Felkészítésüket egy külsős szakember és két fő intézményi munkatárs segíti.

Az intézmény szakmai létszáma

Az intézményt megalakulása óta ugyanaz a személy vezeti, munkáját magasan szakképzett terápiás munkatársak és szociális gondozók segítik. Az alkalmazottak száma jelenleg 17 fő.

- intézményvezető 1 fő
- gazdasági vezető 1 fő
- humán erőforrás ügyintéző 1 fő
- terápiás munkatárs 4 fő
- szociális gondozó és ápoló 5 fő
- foglalkoztatás segítő 5 fő
-

Technikai személyzet nem dolgozik, a takarítási és konyhai munkákat az ellátottak végzik közfoglalkoztatottak segítségével.

Támogató Szolgálat

A Támogató Szolgálat DESZI Családsegítő-és Gyermekjóléti Központ keretein belül tevékenykedik. A szolgáltatás a fogyatékossgal élők állapotából adódó hátrányok leküzdését, önálló életvitelét kívánja segíteni.

Szállítás

- 8+1 személyes gépkocsival történő személyi szállítás, a gépkocsi kerekesszék rögzítésére is alkalmas, rámpával felszerelt.

Otthonon belül végzett tevékenységek

1. ápolás

- testi higiénia,
- gyógyszerelés,

- tornáztatás,
 - mozgás és cselekvőképesség fejlesztése,
 - étkeztetés,
2. háztartásvezetés
- konyhai segítségnyújtás,
 - ebédszállítás,
 - takarítás,
 - mosás,
3. felügyelet
- rászorult felügyeletének biztosítása,
 - kiskorú hozzátartozó felügyelete.

Otthonon kívül végzett tevékenységek

1. egészségügy
 - kapcsolattartás háziorvossal,
 - recept, beutaló, időpontkérés,
 - egészségügyi intézménybe való eljutás segítése,
 - egészségügyi intézményen belüli segítségnyújtás,
2. bevásárlás
3. intézménybe való eljutás
 - oktatási,
 - munkahely,
 - hivatali,
4. segédeszköz
 - beszerzése,
 - javíttatása,
 - használat tanítása,
5. egyéb szolgáltatások hozzáféréseinek biztosítása.

Szabadidős tevékenységek

1. levegőztetés, sétáltatás,
2. kulturális tevékenységek
 - felolvasás,
 - rendezvényeken való részvétel.

7.3. Fogyatékos személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás

A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Utazási kedvezmény

A fogyatékosági támogatás a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) kormányrendelet alapján utazási kedvezményre jogosít. A folyósító szerv utazási kedvezményre jogosító hatósági igazolványt állít ki annak a személynek a részére, aki

fogyatékosági támogatásban részesül. Amennyiben a kedvezményre jogosulttal kísérő személy utazik, akkor ő is jogosult az utazási kedvezményre. A kísérő csak akkor veheti igénybe az utazási kedvezményt, ha azzal a személlyel utazik együtt, akinek a nevére a hatósági igazolvány szól.

(A kedvezmény mértéke: vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbusz-közlekedés, komp- és révközlekedés esetében 90 %-os, helyi közúti és kötőtpályás közlekedés esetén 100 %-os)

Emelt összegű családi pótlék

A Cst. 11. §-a alapján emelt összegű családi pótlék jár azon gyermekek után, ahol tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermeket nevelnek, illetve saját maguk tartós betegsége, illetve fogyatékosága 18. életévüket megelőzően keletkezett. A családi pótlék havi összege tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 23.300 forint,) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900 forint. A saját jogú családi pótlék összege 20.300,- Ft.

Rokkantsági járadék

A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadék havi összege 2018. január 1-jétől 36 365 forint.

Közlekedési kedvezmények

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Kormányrendelet 5-6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány

Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül
4. aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel, 1 számjel) minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: Presidium Közhasznú Egyesület: komplex rehabilitációt nyújtó intézmény

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek 2012-2016 évben

	2012	2013	2014	2015	2016
Nappali ellátásban részesülő fogyatékosok személyek (fő)	79	86	76	75	87

Forrás: TeIR

7.4. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Dombóvár az akadálymentesítés területén számos előrelépést tett az elmúlt években. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nincs mit tennünk még ezen a területen.

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a fogyatékossgal élő emberek számára az Önkormányzati Hivatalban és az Önkormányzat intézményeiben még csak részlegesen biztosított.

Presidium Közhasznú Egyesület telephelyén a foglalkoztatásra kialakított műhelyek környéke, udvara, szabadidős parkja és az épület szintén teljesen akadálymentes. Három mozgássérült parkoló biztosított a közvetlen bejáratnál.

A közlekedésben segítségre szoruló mozgássérült és értelmi fogyatékos fiataljaik számára három speciális (2 kerekesszéket szállító és 1 tandem) holland kerékpárt vásároltak pályázati pénzből, mely napi szinten megkönnyíti a szociális szolgáltatásaink elérhetőségét, a közlekedést.

A lift az udvar és a bejárat felől is akadálymentesen megközelíthető, az épület három szintjét köti össze. Két helyiség lépcső kulival megközelíthető, mellyel szintén rendelkeznek. Az épület kerekesszékekkel is bejárható: az ajtók és a folyosók szélessége megfelelő, a rámpák, a lift egyedül is használható mindenki számára (braille írással ellátott).

A telephelyen elvégzett felújítások és fejlesztések beruházási értéke az évek során meghaladta a 4 millió forintot.

Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat épülete részlegesen akadálymentesített, de az ügyintézés megoldható.

Pozitív előrelépés, hogy minden közintézménynél illetve kiépített parkolónál biztosított a megfelelő számú parkolóhely a fogyatékossgal élők számára. A Szivárvány Óvoda Százszorszép tagóvodája és a Belvárosi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola akadálymentesített.

Az egészségügyi intézmények (házi- és gyermekorvos, rendelőintézet, kórház) megközelítése teljesen akadálymentes. A DESZI „Támasz” Otthonában is megtörtént az akadálymentesítés Uniós pályázati projektből.

Jelenleg nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a dombóvári székhelyű munkahelyek hány százaléka akadálymentesített. Feltehető azonban, hogy rosszabb az arány, mint a középületeknél.

A tömegközlekedési eszközök (helyi, helyközi, távolsági buszok), utasforgalmi létesítmények – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – csak elenyésző része alkalmas fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. E területen még számtalan teendő van Dombóváron.

Fogyatékos személyek elhelyezésére szolgáló lakóotthon

A fogyatékossgal élők önálló életvitelének elősegítésére alakított ki Dombóvár Város Önkormányzata 6 lakásegységet különböző komfortfokozattal. Az önkormányzat Lakásrendeletében határozta meg a lakóegységek bérbevételének szabályait. A Lakásrendelet e tekintetben kiterjed a dombóvári kistérség településeinek lakóhellyel rendelkező személyekre is. A lakások tekintetében a bérleti jogra történő kijelölése a Presidium Közhasznú Egyesület vezetőjének javaslata alapján történik.

7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közintézményekhez vezető közúti közlekedésben az utak, járdák, közterek több helyen még alkalmatlanok a fogyatékos emberek számára.	Közterek, járdák, utak akadálymentesítése.
Fogyatékkal élők sokan nem tájékozottak az őket érintő jogszabályi változásokról vagy elérhető szolgáltatásokról	Tájékoztató anyagok készítése szakemberek bevonásával és azok közzététele
Fogyatékkal élő gyermekek integrált neveléséhez nincsenek megfelelő fejlesztési eszközök, és nem megoldott az akadálymentesítés.	Akadálymentesítés biztosítása az oktatási-nevelési intézményekben, a szükséges fejlesztő eszközök beszerzése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Helyi Közösségfejlesztési Stratégia

A stratégia megalkotásában a legaktívabb társadalmi szervezetek, vállalkozások és intézmények a kezdeti megbeszélésektől a stratégia jóváhagyásáig részt vettek, mindeközben megalkották a Dombóvári HACCS Egyesületet vállalva, hogy majd a stratégia megvalósításában is aktív szerepet töltenek be.

2017. szeptember 25-én megkezdődött az Egyesület TOP-7.1.1-16-2016-00046 azonosító számú „A Dombóvári HACCS Egyesület Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájának, az INDA11 Innováció Alapú Dombóvári Akcióterv megvalósítása” című, 40 hónap időtartamú projektjének megvalósítása. A fenti projekten keresztül cél a „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösség-szervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva” című uniós pályázati felhívás által nyújtott támogatási lehetőség megalapozása és kiaknázása a leghasznosabban történhessen meg Dombóvár városában. A Helyi Közösség összetétele: közsféra: 25,00 % civil sféra: 33,33 % üzleti sféra: 41,66 %.

A megvalósítás érdekében a lakosság és helyi résztvevők javaslataiból probléma térképet készítettek, szükségletek analízisét, majd a megoldási lehetőségeket közösen felvázolva került meghatározásra a prioritási terv.

Ez alapján a következő kerülnek megvalósításra:

- A meglévő természeti környezet megismertetése és megőrzése, összefoglalva a környezetvédelem.
- A helyi közösségen belüli együttműködések erősítése.
- Élményközpontú közösségi élet.
- Szellemi és fizikai egészségmegőrzés.

A kulcsprojekten túl további program lehetőségek-pályázatok lesznek elérhetőek a helyi civil és nonprofit szervezetek számára, mely felhívások kidolgozása már a támogatói döntést követő megvalósítási feladatok része lesz. Mindenki lehetőséget kapott, hogy megfogalmazza, jövőképét a várossal kapcsolatosan.

8.1. Civil élet

A kapcsolattartási tapasztalatok alapján a civil szervezetek száma 90 körülire tehető. Az önkormányzatnál ugyanakkor évről évre csupán 50-60 szervezet újítja meg regisztrációját. A civil szervezetek 80 %-a cégbíróságilag bejegyzett, közhasznúsági státusszal a regisztrált szervezetek közel fele rendelkezik. A Dombóváron működő civil szervezetek száma a város lakosságszámához mérten nagyon tekinthető.

Tevékenységek szerint négy nagy csoportra osztható:

- művelődési,
- szabadidős és egészségügyi,
- érdekvédelmi és közéleti,
- környezet- és természetvédelmi szervezetek, amelyek a különböző szakmai szervezetek/kerekasztalok munkájában is részt vesznek.

A Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete minden évben a költségvetésében elkülönített összegből támogatja a városban működő civil szervezeteket. 2018-ban a szokásos támogatáson felül további 2 millió Ft támogatást különített el, melyre pályázat benyújtásával adhatták be igényeiket a civil szervezetek. A rendkívüli támogatási keret célja, hogy a Dombóvári HACCS Egyesület által kiírásra kerülő pályázati felhívásokra benyújtandó pályázatok elkészítéséhez a dombóvári civil szervezetek külső szakértő segítségét tudják igénybe venni. Az önkormányzat olyan fejlesztési elképzelések, programok megvalósítását célzó pályázatok elkészítését támogatja, melyek Dombóvár számára többek között kulturális, egészségügyi, természetvédelmi, infrastrukturális fejlődéssel járnak, és a közösségépítést irányozzák elő minél nagyobb számú résztvevő bevonásával. A Képviselő-testület döntése alapján a 11 civil szervezet részesült még plusz támogatásban.

Civil szervezetek, Alapítványok, Egyesületek 2018.

A szervezet neve	Levelezési cím
„Cinege Cipője” Alapítvány	Dombóvár, Szabadság u. 27.
„Életet az éveknek” Közhasznú Alapítvány	Dombóvár, Földvár u. 11/a
„Help-Dombóvár” Egyesület	Dombóvár, József A. u. 4.
JALINGVA József Attila Ált. Isk. Idegen Nyelv Tanításért Alapítvány	Dombóvár, Fő u. 42-44.
Nauzika Szeme Fénye Alapítvány	Dombóvár, Fészek utca 8.
Nők Dombóvárért Egyesület	Dombóvár, Fészek u. 13. III/11.
Puer nats est nobis- Gyermek adatott nekünk Alapítvány	Dombóvár, Hunyadi tér 23.
Tolna Megye Természeti értékeiért Alapítvány	Dombóvár, Dombó Pál u. 42/a.
Alkony-Támasz Alapítvány	Dombóvár, III. u. 22.
Diákjainkért Alapítvány	Dombóvár, Pannónia u. 21.
Az Ifjúság Zenei Neveléséért Alapítvány	Dombóvár, Bezerédy u. 2/b.
Dombóvár Radiológiaiért Alapítvány	Dombóvár, Ady u. 45-51/1. ép
Dombóvári ILCO Egyesület	Dombóvár, Vasút sor 12.
Dombóvári Ipartestület	Dombóvár, Teleki u. 7-9.
Dombóvári Kertbarát Egyesület	Dombóvár, Hunyadi tér 25.
Dombóvári Nyugdíjasok Érdekvédelmi	Dombóvár, Hunyadi tér 25.

A szervezet neve	Levelezési cím
Egyesülete	
Dombóvári Ózon Asztma Egyesület	Dombóvár, Hunyadi tér 25.
Kapos- hegyháti Natúrpark Egyesület	Dombóvár, Bezerédj u. 14.
Dombóvári Polgárőr Egyesület	Dombóvár, Szabadság u. 18.
Dombóvári Székely Kör	Dombóvár, Ivanich Antal u. 51.
Dombóvári Szociális Lakásalap Alapítvány	Dombóvár, Szabadság u. 18.
Dombóvári Zenész Egyesület	Dombóvár, Árnys u. 11.
Galamb és kisállattenyésztő Egyesület	Dombóvár, Hunyadi tér 25.
Margaréta a Gyermekekért Alapítvány	Dombóvár, Bezerédj u. 2/a.
Gyöngyszem Alapítvány	Dombóvár, Bezerédj u. 33.
Játékvár Alapítvány	Dombóvár, Zrínyi u. 10.
Jövő Emberkéje Alapítvány	Dombóvár, Kórház u. 35.
Kisbarát Alapítvány (Erzsébet Ovi)	Dombóvár, Petőfi u. 27.
M-12 Dombóvári Postagalamb Sportegyesület	7256 Kerkseliget, Bükkpuszta 29/2.
Magyarországi Német Nemzetiségűek Egyesülete	Dombóvár, Bezerédj u. 14.
MME 28.sz. Dombóvári Csoportja	Dombóvár, Dombó Pál u. 42/a.
Presidium Közhasznú Egyesület	Dombóvár, Rezeda u. 7.
Újkezdő Roma Egyesület	Dombóvár, Táncsics M. u. 8.
Viharmadár Önkéntes Mentő Egyesület	Dombóvár, Damjanich J. u. 6.
Százszorszép Alapítvány	Dombóvár, III. u. 34.
Dombóvári Kutyás Egyesület	Dombóvár, Kosztolányi u. 5.
Dombóvári Magyar Izraelita Baráti Társaság	Dombóvár, Kossuth u. 69.
Fekete István Kulturális Egyesület	Dombóvár, Hóvirág u. 25.

A szervezet neve	Levelezési cím
Dombóvári Szívklub Egyesület	Dombóvár, Hunyadi tér 25.
Dombóvár-Kernen I.R. Baráti Kör Egyesülete	Dombóvár, Kölcsey u. 64.
Dombó-Dog Centrum Kutya Sport Egyesület	7215 Nak, Fő u. 194.
Dombóvári Városszépítő és Városvédő Egyesület	Dombóvár, Szabadság u. 16.
Kapos Alapítvány	Dombóvár, Hunyadi tér 25.
Dombóvári Ifjúsági Fúvószenekar KHE	Dombóvár, Bezerédj u. 6. II/6.
Dombóvári Apáczai Alapítvány	Dombóvár, Arany János tér 21.
PRO Dombóvár Egyesület	Dombóvár, Kossuth u. 69.
Dombóvári Örmény Nemzetiségi Egyesület	Dombóvár, Bezerédj u. 6. 4/16.
HB Dombóvári Blockflöte Egyesület	Dombóvár, Krúdy Gyula u. 39.
Hospital Alapítvány	Dombóvár, Szent István tér 1.

Forrás: Önkormányzat

A fenti táblázat azokat a civil szervezeteket, egyesületeket, alapítványokat tartalmazza, melyek tevékenyen részt vesznek Dombóvár helyi közéletében.

Egyházak Dombóváron, amelyek főként a mélyszegénységben élőknek nyújtanak segítséget:

- Római Katolikus Plébánia
- Református Lelkeszi Hivatal
- Evangélikus Lelkeszi Hivatal
- Metodista Egyház
- Hit Gyülekezete

Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzatnál a Polgármesteri és Jegyzői Iroda feladata a civil szervezetekkel való kapcsolattartás, illetve a Civil Tanács munkájának segítése.

A nemzetiségi önkormányzatokkal történő kapcsolattartás az Önkormányzati Iroda munkatársának a feladata, aki minden nemzetiségi önkormányzati ülésen részt vesz és segíti a képviselők munkáját.

8.2. A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Dombóvár Város Önkormányzata a Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat a részére külön helyiséghasználatot biztosít a Dombóvár, Szabadság u. 4. alatti épületben (Roma Ház), ahol a közösségi programok megtartására alkalmas helyiségek állnak rendelkezésre.

Gyermekek, mélyszegénységben élőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységek:

- kéthetente a hátrányos helyzetű gyermekeknek szervezett gyerekprogramok,
- roma kézművesfoglalkozás,
- népi hagyományokat és a roma kultúrát megismertető foglalkozások,
- egyéb szabadfoglalkozások,
- kéthetente roma zenés-táncos estek és kulturális programok,
- a Magyarországi Metodista Egyház Dombóvári Kerületének közreműködésével imaórák és istentiszteletek,
- az iskolai tanítási szünetekben, főleg a nyári szünetben önkéntesek bevonásával egész napos foglalkozásokat és programokat szerveznek a hátrányos helyzetű gyerekeknek és tanulóknak
- tábor szervezése hátrányos helyzetű gyermekek részére
- együttműködési megállapodás kötése oktatási intézményekkel a hátrányos helyzetű, különös tekintettel a roma nemzetiségű tanulók fejlesztését szolgáló programok megvalósítására
- tanszergyűjtési akciók rászorult gyermekeknek

A Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat közfoglalkoztatási program keretében Dombóvár Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján a természetvédelmi feladatokat látta el.

Dombóvári Horvát Nemzetiségi Önkormányzat

Gyermekek

- tanszergyűjtési akciók rászorult gyermekeknek
- karácsonyi adománygyűjtő akció

Dombóvári Német Nemzetiségi Önkormányzat

Mélyszegénységben élők és romák

- jótékonysági bál.

Gyermekek

- rendezvények szervezése óvodásoknak, iskolásoknak
- színházlátogatás.

Idősek

- ételszállító jármű, orvosi műszerek és egészségügyi eszközök beszerzése testvérvárosi kapcsolatok felhasználásával a DESZI számára.

For-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Pontos információja az Önkormányzatnak nincs arról, mely for-profit szereplők vesznek részt, nyújtanak támogatást az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában. Több példa van azonban arra, hogy a célcsoportokhoz kapcsolható intézmények/civil szervezetek hogyan vonják be támogatóként a for-profit szervezeteket:

- A fogyatékossgal élők tekintetében a foglalkoztatás területén több for-profit szervezet is megrendelőként segít a Presidium Közhasznú Egyesületnek
- Az oktatási intézmények jótékonyági bált rendeznek, amelynek bevétele a célcsoport esélyegyenlőségét növelheti.
- Civil szervezetek (alapítványok, egyesületek) adománygyűjtést szerveznek for-profit szervezeteknél és azokat eljuttatják a célcsoportok számára (idősek, gyermekek, mélyszegénységben élők, fogyatékossgal élők számára).

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére. A helyzetkép bemutatásához és a problémák feltárásához HEP Fórumot szerveztünk. A megbeszélésen a résztvevők javaslatai, véleménye alapján fogalmaztuk meg az intézkedési tervünket, mely a programba került.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtése az önkormányzati hivatal és az önkormányzati intézmények szoros együtt működésében került sor.

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon. Dombóvár Város Esélyegyenlőségi Programjának megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

A program Dombóvár Város Önkormányzatának teljes körűen akadálymentesített honlapján közzétételre kerül, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőség folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Az intézkedési terv a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések, és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok esetében is megfigyelhető jelenség, a fogyatékos személyek, a nők és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó.

Az intézkedési terv intézkedései Dombóvár Város Önkormányzata által kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a mélyszegénységben élők és romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékos személyek lehetőségeiket, helyzetüket javító programot foglal magába.

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak.

A tervezett beavatkozások célkitűzései:

1. az oktatás és a képzés területén a hozzáférés esélyének javítása, a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése, a sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatása; (rövidítés: oktatás),
2. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése; (rövidítés: foglalkoztatás.),
3. az elégtelen lakhatási körülmények, a lakóhelyi szegregáció felszámolása, integrált vagy a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása; (rövidítés: lakhatás),
4. a közösségi közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása; (rövidítés: közlekedés),
5. a közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése; (rövidítés: közélet),
6. az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében; (rövidítés: egyenlő bánásmód),
7. a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és értékelésében; (rövidítés: közügyek).

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Roma nemzetiségi önkormányzati iroda kialakítás, közösségi tér kialakítása	Nincs olyan elérhető szervezet a mélyszegénységben élő és romák számára, amely ismeri a helyi viszonyokat és egy helyen elérhető lenne a családsegítő és szociális munkás	A alacsony társadalmi státuszú lakosság felzárkózása, beilleszkedésének elősegítése, készségfejlesztése	ITS	Többfunkciós épület kialakítása a Roma nemzetiségi iroda mellett egy közösségi helyiség kialakítása	Dombóvár város Önkormányzata	2019. 01.31.	Roma nemzetiségi iroda és közösségi helyiség kialakítása	Pályázati támogatás TOP4.1.3-15 Kakasdomb-Erzsébet utca	Pályázati források folyamatos biztosítása Folyamatos nyomonkövetés
2	Az alacsony iskolai végzettségű személyek foglalkoztatás	Alacsony iskolai végzettségű, és szakképzetlen munkanélküliek elhelyezkedése	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének javítása.	ITS	Közfoglalkoztatásban való részvétel biztosítása	Dombóvár Város Önkormányzata	2019.01.31.	A létrejött munkahelyek száma.	Pályázati támogatás TOP-5.2.1-15 Soft eleme	Pályázati források folyamatos biztosítása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		re minimális az esély								
3	Önkormányzati lakások illetve szegregációval veszélyeztetett területre szomszédos lakások felújítása	A hátrányos helyzetű családok többsége rossz műszaki állapotú lakásokban él	Lakhatási feltételek javítása	ITS	Szegregált területen lévő önkormányzati lakások illetve integrált területen lévő lakások felújítása	Dombóvár Város Önkormányzata,	2019.01.31.	Családok lakáskörülményeinek javulása	Pályázati forrás TOP4.1.3-15	Pályázati források folyamatos biztosítása
4	Családsegítő és szociális munkások szolgáltatások erősítése, helyi iroda kialakítása	Mászlony település részén élő családok, személyek nehezebb kapcsolatfelvétel a Családsegítő Szolgálattal, illetve szociális munkással	Hatékonyabb családsegítő illetve szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás	ITS	Családsegítő és szociális munkások iroda kialakítása	Dombóvár Város Önkormányzata, DESZI	2019.01.31.	Szociális szolgáltatáshoz való hozzájutás gyorsítása, eredményesebb családgondozás	Pályázati forrás, TOP4.1.3-15 szociális munkások	Folyamatos nyomonkövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5.	Egészségprogram	Egészségi állapot romlása	Egészség megőrzése	Egészségfejlesztési terv	Egészségügyi állapotfelmérés, szűrővizsgálatok, a közösségi programok szervezése az egészségesebb életvitel, táplálkozási, gyerek gondozási fogások elsajátítására.	Térségi Egészségfejlesztési Terv	5 év	résztvevők száma	Pályázati forrás, TOP5.2.1.-15	Folyamatos nyomonkövetés
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Iskolai szociális munka és pszichológus	A település oktatási intézményeiben jelenleg	A segítő szakemberek alkalmazása nagymértékben	Iskolák Pedagógiai Programja	Iskolai szociális munkás és pszichológus	Dombóvár Város Önkormányzata	2019. 04. 30.	Hátrányos helyzetű gyermekek sikeressége,	Pályázati forrás TOP5.2.1.-15	folyamatos nyomonkövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	biztosítása	iskolai szociális munka egyáltalán nem folyik, pszichológus pedig csak nagyon korlátozott időkeretben érhető el.	n hozzájárulhat a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességéhez, a lemorzsolódás csökkentéséhez, a szülők és a pedagógusok közötti kommunikáció elősegítéséhez.		alkalmazása			szülő-iskola közötti kapcsolat javulása		
2	pályaorientációs programokhoz való hozzájutás biztosítása	Iskolákban jellemzően nincs pályaorientációs program	Segítségnyújtás továbbtanuláshoz, életpálya választáshoz, pályaválasztási tanácsadáshoz történő hozzáférésük elősegítése.	-	Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás biztosítása a városban.	Dombóvár Város Önkormányzata	5 év	Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadáson résztvevők száma.	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Általános iskolák, Középiskolák	nem releváns
3	Igazolatlan	Sok az	Igazolatlan	ITS, Iskolák	Az igazolatlan	Dombóvár	5 év	Igazolatlan	Iskolák,	folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	hiányzások visszaszorítása	igazolatlan hiányzások száma és a csellengés	hiányzások visszaszorítása. Csellengés elkerülése.	Pedagógiai Programja	hiányzások visszaszorítása érdekében együttműködés az érintett szervezetek között, rendszeres esetmegbeszélések.	Város Önkormányzata		hiányzások száma és változása.	Háziorvosok, Rendőrség, Családsegítő	nyomon követés
4	Gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása	Vannak veszélyeztetett gyermekek	Prevenációs feladatok, információs csatornák erősítése	Éves gyermekvédelmi beszámoló	Tájékoztatók készítése, felhívások, kerekasztal megbeszélések	Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	2019. 06. 30.	Védelembevett, családból kiemelt gyermekek számának csökkenése	saját humán erőforrás	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Családon belüli erőszak elleni határozott fellépés	A családon belüli erőszak nehezen tettenérhető, az esetek nagy részében nem történik feljelentés	Köztudatformálás	ITS	Tájékoztató anyagok elkészítése egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai szakemberek és a Rendőrség	Dombóvár Város Önkormányzata, és Gyermekjóléti Központ	2019. 06. 30.	újonnan elkészült tájékoztatók száma	Pályázati forrás Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					bevonásával.					
2	Áldozattá vált nők hatékony segítése	Kevés az olyan szolgáltatás, amely az áldozattá vált nők helyzetén hatékonyan segítene	A közösségi viszonyok fejlesztése. Egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése.	ITS, Közbiztonsági és Büntetőeljárásügyi Konceptió	Az áldozatokat támogató komplex szolgáltatások bővítése. A családon belüli erőszak áldozatainak lakhatási segítése	Dombóvár Város Önkormányzata, DESZI	2019. 06. 30.	Új szolgáltatások száma. Szolgáltatásokba vont nők száma.	Pályázati forrás, Rendőrség, Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, Családok Átmeneti Otthona saját humán erőforrása	éves munkatervbe beágyazva
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Krízishelyzetben lévő idősek részére ellátások biztosítása	Sok idősebb ember nem tudja már önmagát ellátni, segítségre szorul	Szociális szolgáltatások biztosításával minőségi élet biztosítása	DESZI szakmai program, önkormányzati döntések	Házi segítségnyújtás, jelzőrendszerek házi segítségnyújtás biztosítása, önkormányzati segítségnyújtása pl. szociális	Dombóvár Város Önkormányzata,	2019. 06. 30.	Igénybe vett szolgáltatások száma	Dombóvár Város Önkormányzata, DESZI	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					kaszálás					
2	Önkéntesség népszerűsítése	Kevés az önkéntes	Az idősek segítése önkéntesek segítségével.	-	Önkéntesek toborzása.	Dombóvár Város Önkormányzata	2019. 06. 30.	Önkéntesek száma.	DESZI, önkéntes segítők	folyamatos nyomonkövetés
3	Idősek tájékoztatása	Az idősek és hozzátartozóik nem rendelkeznek kellő információval az ellátásokról, a segítségnyújtási lehetőségekről	Az idősek és hozzátartozók pontosan tudják, hogy adott probléma esetén kihez forduljanak, kitől kérhetnek segítséget.	-	Tájékoztatás, figyelemfelhívás rendezvények, szóróanyagok segítségével.	Dombóvár Város Önkormányzata	2019. 06. 30.	Rendezvényeken résztvevők száma.	Dombóvár Város Önkormányzata, DESZI	nem releváns
4	Idősek egészségi állapotának megóvása	Anyagi nehézségek miatt, megelőző védőoltást sokan nem tudnak igénybevenni	Egészségmegóvás	Egészségfejlesztési terv	Védőoltások térítésmentes biztosítása	Dombóvár Város Önkormányzata	2019.06.30.	Támogatott oltások száma	Önkormányzati költségvetés	Folyamatos nyomonkövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés	Közüti közlekedésben az utak, járdák, közterek alkalmatlanok a fogyatékos emberek számára	Közüti közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.	ITS	A már meglévő intézmények akadálymentesítése, ahol még nem megoldott, nem megfelelő utakat, járdákat, köztereket akadálymentesíteni szükséges.	Dombóvár Város Önkormányzata	2022. 06.30	Elkészült akadálymentesítések	Pályázati forrás, Dombóvár Város Önkormányzata	folyamatos karbantartás
2	A fogyatékkal élő gyermekek részére akadálymentesítés biztosítása, fejlesztő eszközök beszerzése	Fogyatékkal élő gyermekek integrált neveléséhez nincsenek megfelelő fejlesztési eszközök, és nem megoldott az	Fogyatékkal élő gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása. Óvodák akadálymentesítése. Szükséges fejlesztő	ITS	Óvodák akadálymentesítettségének felmérése. Pályázati lehetőségek vizsgálata. Pályázati forrás megléte esetén	Dombóvár Város Önkormányzata	2022. 06.30.	1 db tanulmány, Akadálymentesítés, eszközbeszerzés és dokumentációja	Pályázati forrás	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		akadálymentesítés	eszközök beszerzése.		akadálymentesítés és eszközbeszerések.					
3	A fogyatékkal élők részére tájékoztatás biztosítása a jogszabályok biztosította kedvezményekről és a helyben elérhető szolgáltatásokról, lehetőségekről	Fogyatékkal élők sokan nem tájékozottak az őket érintő jogszabályi változásokról vagy elérhető szolgáltatásokról	Fogyatékkal élők esélyegyenlőségeinek biztosítása	-	Tájékoztató anyagok készítése szakemberek bevonásával és azok közzététele	Dombóvár Város Önkormányzata	2019.06.30.	Elkészült tájékoztatók száma	Pályázati forrás	nem releváns

Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot működtet.

Az Önkormányzat garantálja a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását. Kétévente a programban meghatározott célok megvalósulását felülvizsgálja. A felülvizsgálat alkalmával a megfogalmazott helyzetelemzéseket megvizsgálja, a lejárt határidejű intézkedések teljesülését és eredményét dokumentálja, szükség esetén azokat módosítja.

A Helyi esélyegyenlőségi Program elfogadását követően a nyilvánosság biztosítására az Önkormányzat honlapja rendelkezésre áll.

A Dombóvár város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Záradék

Dombóvár Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és/2018 () számú határozatával elfogadta.

Dombóvár, 2018. június

Szabó Loránd
polgármester